

ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
ของบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นางสาวหนึ่งฤทัย นครพิน

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2470-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MANAGERIAL INCENTIVE FACTORS ON RECOGNITION OF IMPAIRMENT OF ASSETS
OF NON - FINANCIAL LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

Miss Nuengruetai Nakornpin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program in Accounting

Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2470-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
ของบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวหนึ่งฤทัย นครพิน

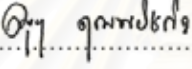
สาขาวิชา

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พนา ปีตรวัชชัย

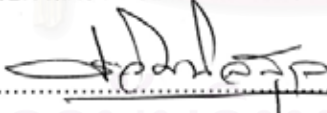
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหาร
ศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนุชา คุณพณิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเสริม วิมุกตะนันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พนา ปีตรวัชชัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิตร นิลสุวรรณกุล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนึ่งฤทัย นครพิน : ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
ของบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (MANAGERIAL
INCENTIVE FACTORS ON RECOGNITION OF IMPAIRMENT OF ASSETS OF
NON – FINANCIAL LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. พิมพ์พนา ปีตรวิชัย, 99 หน้า. ISBN 974-53-2470-1.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับการรับรู้
การด้อยค่าของสินทรัพย์ ทั้งนี้การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์จำแนกเป็นโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาด
ในการรับรู้การด้อยค่าโดยแยกศึกษาทั้งสินทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่ สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตนและเงินลงทุน
สำหรับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร ประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อ
สินทรัพย์รวม ความเสี่ยงทางการเงินที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง
ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนประธานกรรมการ และการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2542 - 2546 ยกเว้น บริษัทในกลุ่มสถาบันการเงินและ
บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ

ผลการศึกษา ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ใน
ทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน และ
มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของ
สินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของ
สินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท การเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของ
สินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่
เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน และการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้
การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุนและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการ
รับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน

ผลการศึกษาโดยส่วนใหญ่สอดคล้องกับผลการศึกษาในอดีต ยกเว้นปัจจัยที่เป็นอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ
สินทรัพย์รวม กล่าวคืออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการรับรู้การ
ด้อยค่าของสินทรัพย์ แต่ผลการศึกษานี้พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ภาควิชา.....การบัญชี.....ลายมือชื่อนิสิต.....หน้าสุดท้าย ของที่.....
สาขาวิชา.....การบัญชี.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....พิมพ์พนา ปีตรวิชัย.....
ปีการศึกษา.....2548.....

4582428026 : MAJOR ACCOUNTING

KEY WORD : MANAGERIAL INCENTIVE / IMPAIRMENT OF ASSET / RETURN ON ASSET /
DEBT TO TOTAL ASSET RATIO / TOP MANAGEMENT

NUENGRUETAI NAKORNPIN : MANAGERIAL INCENTIVE FACTORS ON
RECOGNITION OF IMPAIRMENT OF ASSETS OF NON – FINANCIAL LISTED
COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. PIMPANA PEETATHAWATCHAI, DBA., 99 pp. ISBN 974-53-2470-1.

This study focuses on the relationship between managerial incentive factors and the recognition of impairment of assets that classified as the probability on recognition of impairment and the magnitude on recognition of impairment. Assets are classified to 3 categories: total assets, tangible assets and investment. The managerial incentive factors consist of profitability proxied by return on assets, financial leverage proxied by debt to total assets ratio, and the changes in top management consist of the change in the chairman and the change in the managing director. The sample includes listed companies in the stock exchange of Thailand during 1999 - 2003 excluding companies engaging in finance sector and rehabilitated sector.

As expected at 95 % confidence interval, the results show that the return on assets has a negative relationship to the probability on recognition of impairment of total assets and of tangible assets. And it has a negative relationship to the magnitude on recognition of impairment only of tangible assets. Debt to total assets ratio has a positive relationship to the probability on recognition of impairment of total assets and of tangible assets, but it has no relationship to the magnitude on recognition of impairment on all categories of assets. The change in chairman has no relationship to the probability on recognition of impairment on all categories of assets, but it has a positive relationship to the magnitude on recognition of impairment only of tangible assets. Finally, the change in managing director has a positive relationship to the probability on recognition of impairment of total assets and of investment, and it has a positive relationship to the magnitude on recognition of impairment of total assets and of investment.

Most of these results are consistent with prior studies except debt to total assets ratio factor. That is, this study shows that debt to total assets ratio has a positive relationship to the recognition of impairment of assets, contrary to prior studies.

Department.....Accountancy.....Student's signature.....*Nuengruetai Nakornpin*.....
Field of study.....Accounting.....Advisor's signature.....*Pimpane Peetathawatchai*.....
Academic year.....2005.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและการเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พนา ปัตถวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเสริม วิมุกตะนันท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิลสุวรรณากุล ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตลอดจนได้ให้คำแนะนำต่างๆ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ณรงค์ฤทธิ์ อัครเรืองพิภพ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำทางด้านสถิติในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สมปอง ชัยฤทธิ์ ที่เป็นผู้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจที่ดีตลอดการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 คำถามในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แรงจูงใจในการบริหาร.....	6
2.2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์	9
2.3 แรงจูงใจในการบริหารกับการด้อยค่าของสินทรัพย์.....	14
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	23
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.3 การพัฒนาสมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	24
3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	32
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	37
3.6 วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4.1 สถิติเชิงพรรณนา	41
4.1.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา	46
4.2 สถิติเชิงอนุมาน	59
4.2.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า	59
4.2.1.1 สินทรัพย์รวม.....	59
4.2.1.2 สินทรัพย์ที่มีตัวตน	62
4.2.1.3 เงินลงทุน	64
4.2.1.4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน	69
4.2.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า.....	73
4.2.2.1 สินทรัพย์รวม.....	73
4.2.2.2 สินทรัพย์ที่มีตัวตน	76
4.2.2.3 เงินลงทุน	78
4.2.2.4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน	82
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	88
5.1 สรุปผลการวิจัย	88
5.2 ประโยชน์ในการนำไปใช้.....	94
5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	94
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต	95
รายการอ้างอิง.....	96
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	99

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1	สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 20
3.1	สัญลักษณ์ และการวัดค่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม..... 36
4.1	จำนวนตัวอย่างเบื้องต้น..... 41
4.2	จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์..... 42
4.3	จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม..... 43
4.4	มูลค่าของสินทรัพย์รวมและราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น (ก่อนรับรู้การด้อยค่า).. 45
4.5	จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน จากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม..... 47
4.6	จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน จากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน..... 48
4.7	จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน จากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน..... 48
4.8	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมตามข้อมูลในงบการเงิน (หลังรับรู้การด้อยค่า)..... 50
4.9	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมก่อนหักรายการค่าเผื่อการด้อยค่า..... 51
4.10	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า..... 52
4.11	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมตามข้อมูลในงบการเงิน (หลังรับรู้การด้อยค่า)..... 55
4.12	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมก่อนหักรายการค่าเผื่อการด้อยค่า..... 56
4.13	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า..... 57
4.14	จำนวนการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ..... 58
4.15	จำนวนการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ..... 58
4.16	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม..... 61
4.17	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน..... 64
4.18	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน..... 67

ตาราง

หน้า

4.19	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน โดยวิธี Backward Stepwise : LR.....	67
4.20	สรุปผลการทดสอบของโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์.....	68
4.21	เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์.....	71
4.22	มูลค่าการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน	71
4.23	เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์.....	73
4.24	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม.....	76
4.25	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน	78
4.26	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน	80
4.27	สรุปผลการทดสอบของขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์.....	81
4.28	เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์.....	84

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2.1 การพิจารณาการด้อยค่า.....	12

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อลักษณะการประกอบธุรกิจในปัจจุบันที่มีการแยกความเป็นเจ้าของและฝ่ายบริหารออกจากกัน และการกำหนดให้ผลตอบแทนที่ฝ่ายบริหารจะได้รับขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานหรือกำไร ดังนั้นจึงเป็นแรงกดดันที่ทำให้ฝ่ายบริหารจะต้องรายงานผลการดำเนินงานหรือผลกำไรให้ดูดีในสายตาของผู้ถือหุ้น นักลงทุน หรือ ผู้ใช้งบการเงิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นในรูปของผลตอบแทนพื้นฐานหรือผลตอบแทนที่เป็นรางวัล การรักษาตำแหน่ง หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับตามมาในอนาคต ย่อมส่งผลให้ฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงกำไรไปในทิศทางที่จะให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยการเกลี้ยกำไรให้สูงขึ้น แต่ก็มีได้หมายความว่าฝ่ายบริหารจะมีแรงจูงใจที่จะสร้างกำไรให้สูงขึ้นเสมอไป ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานหรือกำไรในงวดนั้นๆ กับระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้สำหรับจ่ายผลตอบแทน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจของกิจการและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย เนื่องจากบางครั้งการรายงานผลการดำเนินงานที่แย่งหรือการรายงานผลขาดทุน กลับมีผลประโยชน์กับฝ่ายบริหารมากกว่า เพราะนอกจากจะเป็นการรับรู้ค่าใช้จ่ายหรือผลขาดทุนให้หมดไปในคราวเดียวแล้วยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการรายงานผลการดำเนินงานที่จะปรับตัวสูงขึ้นในงวดถัดไปด้วย โดยผู้บริหารมักจะใช้รายการทางบัญชีที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงกำไร เช่น การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ การรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า หรืออาจเกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า การล้างบัญชี (Take a Bath) เป็นต้น

ภายหลังจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นในปี 2540 ได้มีหลายฝ่ายออกมากล่าวโทษงบการเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีของไทยว่าเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤติการณ์ดังกล่าว การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ไม่โปร่งใส มาตรฐานการบัญชีที่ไม่ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้งบการเงินไม่ได้ส่งสัญญาณเตือนภัยว่ากิจการกำลังประสบกับปัญหา ส่งผลให้นักลงทุนตัดสินใจผิดพลาดและเกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างมาก หลังจากนั้นจึงมีมาตรฐานการบัญชีออกมา 20 กว่าฉบับ การตีความมาตรฐานรวมทั้งแนวทางปฏิบัติอีกหลายเรื่อง ทั้งนี้รวมถึงมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ ที่เป็นมาตรฐานหนึ่งที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และส่งผลต่อตัวเลขในงบการเงินเป็นอย่างมาก เนื่องจากการรับรู้การด้อยค่านอกจากจะทำให้ผลการดำเนินงานในงวดที่มีการรับรู้การด้อยค่าลดลงแล้วยังส่งผลต่อมูลค่าของสินทรัพย์ที่จะลดลง โดยผลกระทบของมาตรฐานการบัญชีเรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์

ในระยะเพียง 2 ปี ตั้งแต่เริ่มมีการประกาศใช้¹ บริษัทจดทะเบียนมีการรายงานผลการขาดจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในจำนวนที่สูงถึงกว่าแสนล้านบาท ซึ่งหมายถึงมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ทำให้สินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนหายไปกว่าแสนล้านบาท (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์, 2544) ส่งผลต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ลดลงเป็นอย่างมาก

ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีขึ้นมารองรับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้การด้อยค่าเพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะไม่แสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ รวมทั้งแนวทางและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาการด้อยค่าและรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่า อย่างไรก็ตามการรับรู้การด้อยค่าก็ยังต้องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาถึงข้อบ่งชี้การด้อยค่าและการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน เมื่อการด้อยค่าเป็นรายการที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารรายการหนึ่งซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ โดยทำให้ผลการดำเนินงานหรือกำไรในปีที่มีการรับรู้การด้อยค่าลดลงและมูลค่าของสินทรัพย์ลดลง นอกจากนั้นมาตรฐานการบัญชียังมีข้อกำหนดให้กิจการสามารถโอนกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นรายได้ในงวดถัดไปได้ จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามีแรงจูงใจใดที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจรับรู้การด้อยค่าของฝ่ายบริหาร ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน

1.3 คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน หรือไม่ และสัมพันธ์กันในทิศทางใด

¹ มาตรฐานการบัญชีเรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์มีผลบังคับใช้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป

2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารมีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การ
ด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน หรือไม่ และสัมพันธ์กัน
ในทิศทางใด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

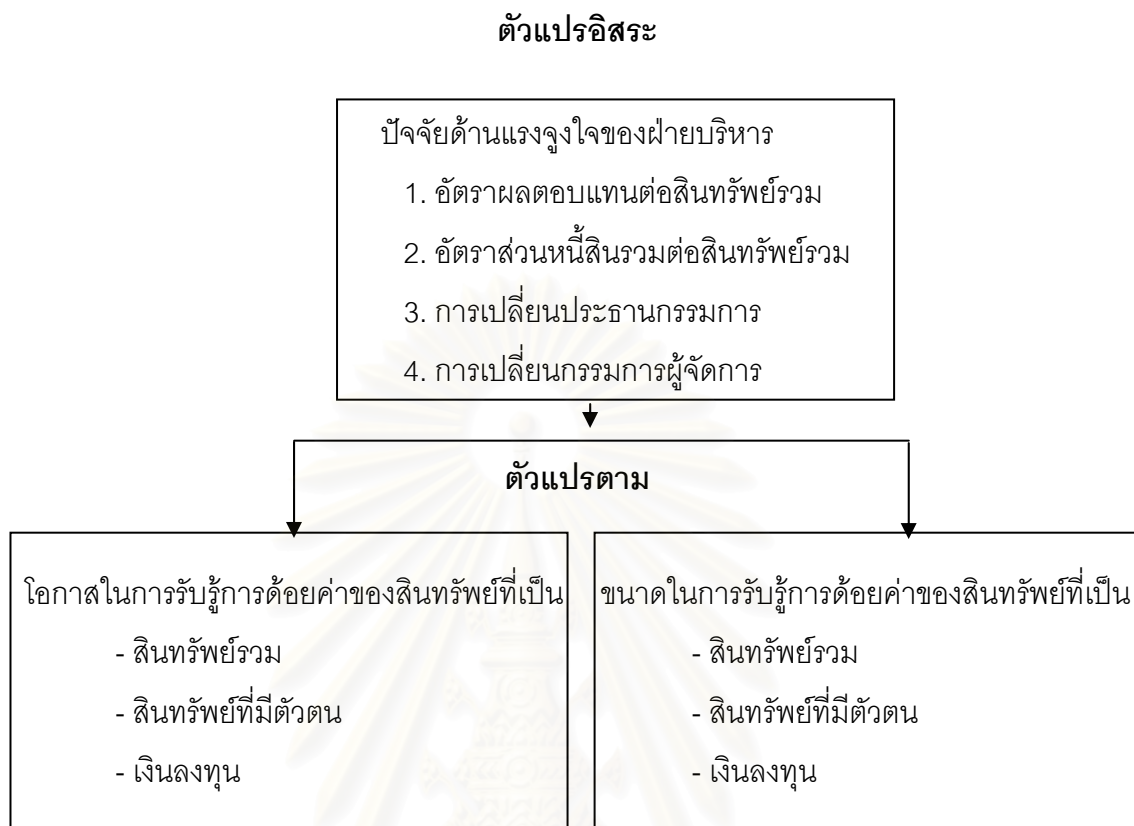
การวิจัยนี้ทำการศึกษากับสินทรัพย์ที่มีการรับรู้การด้อยค่า 3 ประเภท ซึ่ง
ประกอบด้วย สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะ
ครอบคลุมบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2542 - 2546 ยกเว้น บริษัทในกลุ่ม
สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย และบริษัท
ในกลุ่มฟื้นฟูกิจการ

1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร
กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และเมื่อตัดสินใจรับรู้การด้อยค่าแล้วมีปัจจัยด้านแรงจูงใจในการ
บริหารปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับขนาดหรือมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่า โดยจำแนกตาม
ประเภทของสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วย สินทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่ สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน
และเงินลงทุน ซึ่งสามารถแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1 ได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของงานวิจัยนี้จะเป็นหลักฐานเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริหารที่มีต่อการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ ตลอดจนทราบถึงแรงจูงใจในการบริหารที่มีต่อขนาดหรือมูลค่าในการรับรู้ด้อยค่าของสินทรัพย์ และความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางที่ช่วย ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ ตลอดจนผู้ใช้งบการเงินอื่น ในการวิเคราะห์และคาดคะเนว่าเมื่อใดจะมีโอกาสที่จะเกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการที่สนใจ

1.7 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1 แรงจูงใจในการบริหาร ส่วนที่ 2 มาตรฐานการบัญชีที่ 36 การด้อยค่าของสินทรัพย์ และส่วนที่ 3 แรงจูงใจในการบริหารกับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

บทที่ 3 กล่าวถึง ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาสมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง การนำเสนอผลการวิจัยเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการนำเสนอผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยแยกศึกษาที่สินทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่ สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตนและเงินลงทุน

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย ประโยชน์ในการนำไปใช้ ข้อจำกัดของการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร การลดมูลค่าสินทรัพย์ การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ และการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ทำให้ประมวลความรู้ที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 แรงจูงใจในการบริหาร

2.2 มาตรฐานการบัญชีที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์

2.3 แรงจูงใจในการบริหารกับการด้อยค่าของสินทรัพย์

2.1 แรงจูงใจในการบริหาร

ในกิจการขนาดเล็กหรือกิจการครอบครัว ส่วนมากเจ้าของเงิน เจ้าของกิจการและผู้บริหารจัดการมักรวมอยู่ในบุคคลเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารจัดการก็จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของเงิน ครอบครัวและกิจการไปโดยปริยายแต่เมื่อกิจการมีการระดมทุนจากประชาชนหรือบุคคลภายนอก ลักษณะการบริหารจัดการก็จำเป็นต้องเปลี่ยนไป ทำให้บทบาทของเจ้าของเงินกิจการและฝ่ายบริหารจัดการแยกจากกัน โดยเจ้าของเงินหรือผู้ถือหุ้นไม่ได้เป็นผู้บริหารกิจการโดยตรงแต่แต่งตั้งคณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ดูแล บริหารจัดการแทน ซึ่งคณะกรรมการบริษัทก็ได้บริหารจัดการบริษัทเอง แต่แต่งตั้งฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารจัดการบริษัทอีกทอดหนึ่ง จึงทำให้คณะกรรมการในฐานะตัวแทนของผู้ถือหุ้น จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลให้ฝ่ายบริหาร บริหารงานให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นเจ้าของเงิน เมื่อธุรกิจมีการแยกความเป็นเจ้าของและฝ่ายบริหารออกจากกัน จุดนี้เองจึงสร้างแรงกดดันให้แก่ฝ่ายบริหารจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ดูดีในสายตาของคณะกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้น ตลอดจนนักลงทุน เพื่อประโยชน์ในด้านผลตอบแทนที่จะได้รับ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการแยกความเป็นเจ้าของและฝ่ายบริหารออกจากกันนั้นสอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ความเป็นตัวแทน (Agency) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยที่บุคคลฝ่ายหนึ่งคือตัวแทน (Agent) ตกลงที่จะทำการในฐานะตัวแทน

ให้กับอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ตัวการ (Principal) ซึ่งในกรณีของการดำเนินงานในรูปของบริษัท ฝ่ายบริหารทำหน้าที่เป็นตัวแทน ตกลงที่จะทำการในฐานะตัวแทนให้กับคณะกรรมการบริษัทที่เป็นตัวการ โดย วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2543) กล่าวไว้ว่า ตามทฤษฎีตัวแทน มองว่าทุกคนย่อมมีแรงผลักดันในอันที่จะทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นฝ่ายบริหารในฐานะตัวแทนจะพยายามหาหนทางสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับกิจการก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสิ่งนั้นเอื้ออำนวยผลประโยชน์ให้กับตนด้วยในเวลาเดียวกัน โดยภายใต้สมมติฐานของทฤษฎีตัวแทน นั่นคือ ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นกับฝ่ายบริหารต่างมีความขัดแย้งกันทางด้านผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยที่ฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะทำการตัดสินใจใดๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้กับตัวเองโดยไม่คำนึงว่าการตัดสินใจนั้นจะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์หรือความมั่งคั่งสูงสุดแก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือไม่ ดังนั้นฝ่ายบริหารย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายบัญชีที่จะส่งผลดีต่อฝ่ายบริหารในแง่ของความสามารถในการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มผลตอบแทนต่อฝ่ายบริหารในที่สุด โดยตามคู่มือบริษัทจดทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2547) กล่าวโดยสรุปว่าผลตอบแทนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสรรหาคนที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่ง และจูงใจการทำงานให้เป็นตามเป้าหมาย โดยรูปแบบของผลตอบแทนอาจจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลตอบแทนพื้นฐาน เช่น เบี้ยประชุม เงินเดือน และส่วนที่เป็นรางวัล เช่น โบนัส ซึ่งในส่วนนี้มักจะกำหนดให้ผันแปรไปตามผลการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อเกิดความขัดแย้งกันผลประโยชน์ขึ้น การที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถล่วงรู้ข้อมูลการตัดสินใจของฝ่ายบริหารย่อมทำให้เกิดต้นทุนจากการมอบอำนาจในการดำเนินการขึ้น (Agency Cost) ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารและต้นทุนในการจูงใจให้ฝ่ายบริหารตัดสินใจดำเนินการที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้น ดังนั้นการมีเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารที่นำเสนอต่อผู้ถือหุ้นจะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นและให้ข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้น แต่นโยบายการบัญชีที่นำมาใช้ในการวัดผลการปฏิบัติงานก็มักจะอยู่ภายใต้อำนาจการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ซึ่งตามแนวคิดของทฤษฎีตัวแทนที่กล่าวข้างต้น ฝ่ายบริหารย่อมเลือกนโยบายบัญชีที่จะส่งผลดีต่อฝ่ายบริหารในแง่ของความสามารถและความน่าเชื่อถือในการบริหารและเพิ่มผลตอบแทนให้กับฝ่ายบริหารในที่สุด เช่น การเลือกนโยบายบัญชีที่นำไปสู่การเพิ่มกำไรของกิจการ เนื่องจากกำไรจะเป็นตัวสะท้อนถึงความสามารถในการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการรายงานผลการดำเนินงานหรือกำไรที่ส่งผลต่อผลตอบแทนที่ฝ่ายบริหารจะได้รับ มีดังนี้

Healy (1985) ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนโยบายบัญชีของฝ่ายบริหาร โดยทดสอบว่ากิจการที่ใช้วิธีการจ่ายโบนัสโดยขึ้นอยู่กับกำไร (Earnings Based Bonus Schemes) จะเลือกนโยบายบัญชีที่สามารถเพิ่มผลตอบแทนให้กับผู้บริหารหรือไม่ ซึ่งภายใต้วิธีการจ่ายโบนัสที่ขึ้นอยู่กับกำไรนั้น โบนัสที่ผู้บริหารได้รับจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนในรูปของกำไรของกิจการ โดยผลการวิจัยพบว่ากิจการที่ใช้วิธีการจ่ายโบนัสที่ขึ้นอยู่กับกำไร ฝ่ายบริหารมีแรงจูงใจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ที่จะทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น นำไปสู่ผลตอบแทนในรูปของโบนัสที่จะมากขึ้นตามผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายบัญชีทำให้กำไรลดลงหากกำไรของกิจการต่ำกว่าและสูงกว่าระดับที่ได้มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส โดยอาจทำการตั้งค่าเผื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อการด้อยค่า หรือเกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่าการล้างบัญชี (Take a Bath) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามหากกำไรของกิจการอยู่ในระดับที่ได้มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ฝ่ายบริหารก็จะนำรายการตามเกณฑ์คงค้างดังกล่าวมาบริหารให้กำไรสูงขึ้นอยู่ในระดับที่จะทำให้ได้รับโบนัสสูงสุด ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าฝ่ายบริหารมีพฤติกรรมในการเลือกนโยบายบัญชีเกี่ยวกับรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร เพื่อแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานและในขณะเดียวกันก็ได้รับผลตอบแทนสูงสุด

Gaver, Gaver และ Austin (1995) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) กับระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ผลการวิจัยพบว่า หากกำไรก่อนรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารต่ำกว่าระดับกำไรขั้นต่ำที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ผู้บริหารจะเลือกรายการตามเกณฑ์คงค้างเพื่อเพิ่มกำไรให้ถึงระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส แต่ในทางตรงกันข้าม หากกำไรก่อนรายการตามเกณฑ์คงค้างสูงกว่าระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ผู้บริหารจะเลือกรายการตามเกณฑ์คงค้างเพื่อลดกำไรจนถึงระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส เนื่องจากถึงแม้จะบริหารให้กำไรสูงกว่าระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัสก็ไม่มีผลกับโบนัสที่จะได้รับและอาจส่งผลให้มีการทบทวน กำไรเกณฑ์วัดผลการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลเสียต่อการบริหารงานของผู้บริหารเอง

Holthausen, Larcker และ Sloan (1995) ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงกำไรเพื่อให้ได้รับโบนัสในมูลค่าสูงสุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าผู้บริหารของกิจการจะเปลี่ยนแปลงกำไรให้ลดลงเมื่อกำไรก่อนรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารสูงกว่าระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับจ่ายโบนัสซึ่ง ณ ระดับดังกล่าว ผู้บริหารย่อมได้รับโบนัสในมูลค่าสูงสุดแล้ว

จากงานวิจัยข้างต้น พบว่า トラバドที่มีการกำหนดให้ผลตอบแทนที่ฝ่ายบริหารจะได้รับขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานหรือกำไร ย่อมทำให้ฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงกำไรไปในทิศทางที่จะให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยการเปลี่ยนกำไรให้สูงขึ้น แต่ก็มีได้หมายความว่าฝ่ายบริหารจะมีแรงจูงใจที่จะสร้างกำไรให้สูงขึ้นเสมอไป ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานหรือกำไรในงวดนั้นๆ กับระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้สำหรับจ่ายผลตอบแทน โดยฝ่ายบริหารจะใช้รายการทางบัญชีที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงกำไรให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ เช่น รายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายการการด้อยค่า หรือเกิดพฤติกรรม Take a Bath เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับฝ่ายบริหาร จึงทำให้มีทั้งการปรับกำไรให้สูงขึ้นและลดลง

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ก็มิได้มุ่งศึกษาเฉพาะกิจการที่มีการจ่ายผลตอบแทนที่ขึ้นอยู่กับกำไร แต่จากผลที่ได้จากงานวิจัยข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่ว่า ฝ่ายบริหารกับเจ้าของเงินหรือผู้ถือหุ้นย่อมมีความขัดแย้งกันด้านผลประโยชน์ที่จะได้รับ จึงทำให้ฝ่ายบริหารย่อมมีแรงจูงใจที่จะตัดสินใจหรือทำการใดๆ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งก็คือผลตอบแทนที่จะได้รับ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของผลตอบแทนพื้นฐานหรือผลตอบแทนที่เป็นรางวัล การรักษาตำแหน่ง หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับตามมาในอนาคต ดังนั้นจึงเป็นแรงกดดันที่ทำให้ฝ่ายบริหารจะต้องรายงานผลการดำเนินงานหรือกำไรให้ดูดีไว้ก่อนในสายตาของผู้ถือหุ้น แต่ก็มีได้หมายความว่าฝ่ายบริหารจะรายงานผลการดำเนินงานในระดับที่ดีเสมอไป ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของกิจการและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย เนื่องจากบางครั้งการรายงานผลการดำเนินงานที่แย่งหรือการรายงานผลขาดทุนกลับมีผลประโยชน์กับฝ่ายบริหารมากกว่า

2.2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2546)

การรับรู้การด้อยค่าตามมาตรฐานฉบับที่ 36 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะไม่แสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น โดยมาตรฐานฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการบัญชีสำหรับการด้อยค่าของสินทรัพย์ทุกประเภท ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้ถือปฏิบัติกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์รอการพัฒนาหรือระหว่างการพัฒนา สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือเงินลงทุนทั่วไป ทั้งนี้ยกเว้น

- 1) สินค้าคงเหลือ
- 2) สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาก่อสร้างระยะยาว
- 3) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
- 4) สินทรัพย์ที่เกิดจากผลประโยชน์ของพนักงาน

5) สินทรัพย์ทางการเงินซึ่งรวมอยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีเรื่องการแสดงและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน เว้นแต่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นเป็นลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ลูกหนี้ที่มีปัญหา และกิจการคาดว่าหลักประกันที่มีอยู่จะเป็นแหล่งชำระหนี้เพียงแหล่งเดียวสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว

โดยหลักการพื้นฐานในการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ คือ ณ วันสิ้นงวด หากมีข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนทำให้เชื่อได้ว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเพื่อรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าต่อไป ทั้งนี้อาจมีการรับรู้การด้อยค่าหรือไม่ก็ได้ โดยพิจารณาถึงข้อบ่งชี้ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

แหล่งข้อมูลภายนอก

1) ราคาตลาดของสินทรัพย์ลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญในระหว่างงวดโดยจำนวนที่ลดลงนั้นสูงกว่าจำนวนที่คาดว่าจะลดลงตามเวลาที่ผ่านไปหรือจากการใช้งานตามปกติ

2) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่างยิ่งเป็นสาระสำคัญ ผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางด้านเทคโนโลยี การตลาด เศรษฐกิจ กฎหมาย หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในตลาดของสินทรัพย์นั้น

3) อัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนของงวดนั้นเพิ่มขึ้นจนน่าจะมีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์และทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

4) สินทรัพย์สุทธิที่แสดงในงบดุลของกิจการสูงกว่าราคาตลาดของกิจการ

แหล่งข้อมูลภายใน

5) มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ล้าสมัยหรือชำรุดเสียหาย

6) มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลักษณะที่กิจการใช้หรือคาดว่าจะใช้สินทรัพย์ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่างยิ่งเป็นสาระสำคัญ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมถึงแผนที่จะยกเลิกหรือปรับโครงสร้างการดำเนินงานหรือแผนที่จะจำหน่ายสินทรัพย์ก่อนกำหนด

7) มีหลักฐานจากข้อมูลที่รายงานเป็นการภายในซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ได้ลดลงกว่าที่คาดไว้

โดยสรุปแล้วการพิจารณาข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้น ต้องครอบคลุมถึงสินทรัพย์ทุกรายการที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐาน โดยพิจารณาจากสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ในการดำเนินงาน สินทรัพย์ที่ไม่สามารถใช้จ่ายประโยชน์ได้อีกต่อไป สินทรัพย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงลดลงหรือเสื่อมลงทางกายภาพอย่างชัดเจน รวมทั้งสินทรัพย์ที่กิจการเชื่อว่ายังคงให้ประโยชน์ในอนาคตแต่

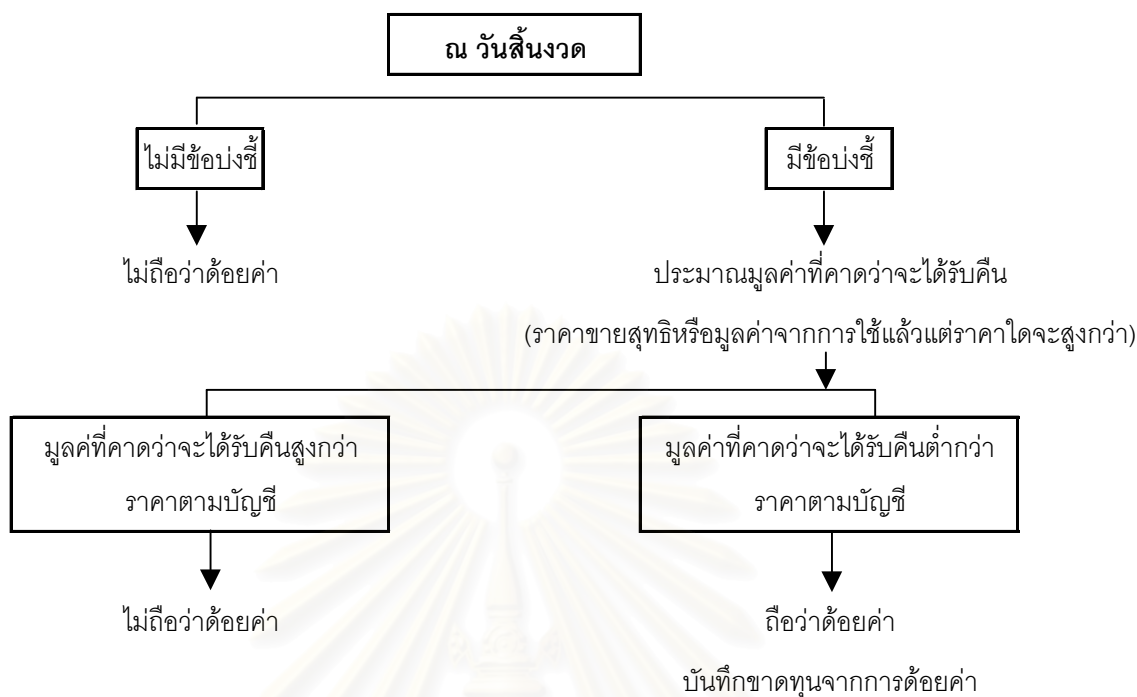
ในอัตราที่น้อยกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ ทั้งนี้การพิจารณาการด้อยค่าไม่ควรนำผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนหรือจากสาเหตุอื่นที่มีผลเพียงชั่วคราวซึ่งอยู่ในวิสัยที่กิจการจะปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจเพื่อแก้ไขปัญหาได้มาเป็นข้อบ่งชี้การด้อยค่า หากแต่ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจหรือสาเหตุอื่นใดที่จะนำมาพิจารณานั้นต้องค่อนข้างมีความชัดเจนและคาดว่าจะยังคงอยู่และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทางลบต่อธุรกิจในอนาคตอย่างเป็นสาระสำคัญจึงจะถือว่าเป็นข้อบ่งชี้ในการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้น²ฯ

สำหรับการรับรู้และการวัดค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า หากมีข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนทำให้เชื่อได้ว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและบันทึกลดราคาตามบัญชีให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ซึ่งส่วนที่ลดลงคือรายการขาดทุนจากการด้อยค่า โดยกิจการต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทันที นอกจากราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นเป็นราคาที่ตีใหม่ เช่น กิจการต้องนำรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ไปลดส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ได้ไม่เกินจำนวนส่วนเกินทุนที่เคยบันทึกไว้สำหรับสินทรัพย์นั้น แล้วจึงบันทึกส่วนที่เหลือเป็นรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุนต่อไป ดังแสดงในภาพที่ 2.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีได้จัดทำคำอธิบายมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 โดยเปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (www.icaat.or.th)

ภาพที่ 2.1 การพิจารณาการด้อยค่า

จากที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นหากพบว่ามีข้อบ่งชี้การด้อยค่า กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีและรับรู้ผลต่างเป็นรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoverable Amount) หมายถึง ราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์นั้นแล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ราคาขายสุทธิ (Net Selling Price) หมายถึง จำนวนที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้นโดยที่ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถต่อรองกันได้อย่างเป็นอิสระในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ต้นทุนในการจำหน่าย หมายถึง ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจำหน่ายสินทรัพย์ เช่น ค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย ค่าอากรแสตมป์และภาษีที่คล้ายคลึงกัน ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย และต้นทุนส่วนเพิ่มโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายซึ่งไม่รวมต้นทุนทางการเงิน และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีเงินได้

อย่างไรก็ตาม ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 มิได้กำหนดว่าต้องใช้ผู้ประเมินอิสระในการตีราคาหรือประเมินราคาสินทรัพย์เสมอไป แต่ไม่ว่ากิจการจะใช้ผู้ประเมินราคาอิสระหรือทำการประเมินเอง จะต้องพิจารณาว่าราคาที่ประเมินสอดคล้องกับข้อกำหนดในมาตรฐาน มีหลักฐานเหตุผลสนับสนุนการประเมินที่เชื่อถือได้ และสามารถสอบทานได้ รวมทั้งควรผ่านการรับรองหรืออนุมัติโดยผู้มีอำนาจ เช่น คณะกรรมการบริษัท

2) มูลค่าจากการใช้ (Value in Use) หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน โดยใช้อัตราคิดลดที่เหมาะสม

สำหรับการประมาณกระแสเงินสด ตามมาตรฐานการบัญชีที่มีได้กำหนดว่าต้องมีการสอบทานหรือรับรองประมาณการกระแสเงินสดโดยผู้ชำนาญอิสระ หรือผู้สอบบัญชีแต่อย่างใด ก็กิจการสามารถจัดทำการประมาณการเองได้ โดยฝ่ายบริหารต้องพึงระมัดระวังว่าประมาณการที่จัดทำขึ้นต้องมีสมมติฐานที่ชัดเจน เพียงพอ สมเหตุสมผล น่าเชื่อถือ และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้บรรลุตามประมาณการที่ตั้งไว้ และได้คำนึงถึงสถานะเศรษฐกิจที่แท้จริงตลอดจนความผันผวนของเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นได้แล้ว

นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ยังกำหนดให้กิจการสามารถกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าได้ โดยการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ที่ประมาณขึ้นภายหลังที่รับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์นั้นครั้งล่าสุด เมื่อข้อบ่งชี้การด้อยค่าเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนได้เพิ่มขึ้น ซึ่งก็คือการบันทึกเพิ่มราคาตามบัญชีให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ โดยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ต้องไม่สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้นในงวดก่อนๆ โดยต้องกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่กิจการรับรู้ในงวดก่อนเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนทันที นอกจากสินทรัพย์นั้นจะแสดงด้วยราคาที่ตีใหม่ตามบัญชีมาตรฐานการบัญชีเรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ กิจการต้องกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าโดยตรงไปยังบัญชีส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ซึ่งแสดงภายใต้ส่วนของเจ้าของ อย่างไรก็ตามกิจการต้องรับรู้การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีใหม่เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนได้ไม่เกินรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการเคยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนๆ

นอกจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 ที่กำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้การด้อยค่าแล้ว มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ตราสารทุน ก็มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุนระยะยาวเช่นกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การด้อยค่าของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดจะด้อยค่าเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินต้นหรือดอกเบี้ยทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้ โดยรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของตราสารหนี้ดังกล่าว คือ ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากตราสารหนี้ซึ่งคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่

แท้จริงตามสัญญาเดิม ในเวลาต่อมากิจการพบว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนที่ได้รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลงกิจการต้องบันทึกเพิ่มมูลค่าของเงินลงทุนดังกล่าวได้ไม่เกินราคาทุนตัดจำหน่ายที่ควรเป็นหากกิจการไม่เคยบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเลยในงวดก่อนๆ เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน

2) การด้อยค่าของหลักทรัพย์เพื่อขาย

กิจการต้องบันทึกการด้อยค่าของหลักทรัพย์เพื่อขายทันทีที่มีหลักฐานสนับสนุนว่าหลักทรัพย์นั้นด้อยค่า โดยการกลับบัญชีส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์เพื่อขายที่แสดงอยู่ในส่วนของเจ้าของเป็นรายการขาดทุนจากการด้อยค่าทันทีที่เกิด เว้นแต่กิจการเคยบันทึกส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าไว้ในส่วนของเจ้าของ กิจการต้องกลับบัญชีส่วนเกินทุนดังกล่าวก่อนที่จะบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน

สำหรับหลักฐานที่สนับสนุนว่าหลักทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า มีดังต่อไปนี้

- 1) กิจการที่ออกหลักทรัพย์กำลังประสบปัญหาทางการเงิน
- 2) กิจการที่ออกหลักทรัพย์ผิดนัดชำระหนี้หรือผิดเงื่อนไขในสัญญา
- 3) มีความเป็นไปได้สูงที่กิจการผู้ออกหลักทรัพย์จะล้มละลายหรือฟื้นฟูกิจการ
- 4) หลักทรัพย์นั้นไม่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่องอีกต่อไปเนื่องจากปัญหา

ทางการเงิน

ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีขึ้นมารองรับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้การด้อยค่าเพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะไม่แสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ แต่อย่างไรก็ตามการรับรู้การด้อยค่าก็ยังต้องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาถึงข้อบ่งชี้การด้อยค่าและการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

2.3 แรงจูงใจในการบริหารกับการด้อยค่าของสินทรัพย์

ในต่างประเทศมีการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของฝ่ายบริหารกับประเด็นทางบัญชี ไม่ว่าจะเป็น การตัดสินใจเลือกใช้นโยบายบัญชีเกี่ยวกับรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) การลดมูลค่าของสินทรัพย์ (Write Downs) การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ (Write Offs) ตลอดจนการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ (Impairment) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

Strong และ Meyer (1987) ศึกษาแรงจูงใจในการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยผู้วิจัยกล่าวว่า แรงจูงใจในการบริหารเป็นสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อนโยบายบัญชี

เกี่ยวกับการลดมูลค่าสินทรัพย์ นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการลดมูลค่าสินทรัพย์เป็นการลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และทำให้ส่วนทุนลดลง ซึ่งส่งผลให้กิจการมีกำไรและผลตอบแทนต่อหุ้นเพิ่มขึ้นในอนาคต และการลดมูลค่าสินทรัพย์ยังเป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงการบริหารสินทรัพย์ที่ไม่ดีในอดีต สำหรับการลดมูลค่าสินทรัพย์นั้นโดยทั่วไปจะมีการตั้งบัญชีสำรองไว้ก่อน ซึ่งบัญชีสำรองดังกล่าวสามารถโอนกลับและจะมีผลกระทบต่อกำไรในงวดถัดไป จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริหารระดับสูงตั้งรายการสำรองสำหรับการลดมูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้บริหารเพราะเชื่อว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นเมื่อสามารถโอนกลับรายการและทำให้กำไรเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ห้อออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การทดสอบแบบจับคู่ (Test for the Matched Paired Different) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มเป้าหมาย คือ กิจการที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ และ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม คือ กิจการที่ไม่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ วิธีแรกผู้วิจัยทำการจับคู่กิจการที่อยู่ในกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 โดยกำหนดให้ตัวอย่างที่จับคู่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันและมีขนาดกิจการใกล้เคียงกันซึ่งวัดจากสินทรัพย์รวม แล้วทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะเฉพาะทางการเงินของทั้ง 2 กลุ่มเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์ ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างที่มีนัยสำคัญของกลุ่มตัวอย่างคือ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยหากกิจการมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารในปีนั้นกิจการก็จะมีมูลค่าสินทรัพย์ตามมา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวมีความชัดเจนมากขึ้นเมื่อผู้บริหารคนใหม่เป็นบุคคลภายนอกกิจการ เนื่องจากผู้บริหารคนดังกล่าวไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับการลงทุนและการบริหารสินทรัพย์ก่อนหน้านี้ที่ตนจะเข้ามารับตำแหน่ง และผลการวิจัยยังพบอีกว่าระดับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยกลุ่มที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์จะมีอัตราผลตอบแทนดังกล่าวต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ สำหรับการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ผลการวิจัยก็สอดคล้องกับวิธีแรก คือ กลุ่มที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของจะต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ นอกจากนี้การใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มยังพบอีกว่าอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านการเงินคืออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยกิจการจะมีการลดมูลค่าสินทรัพย์เมื่ออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมลดลงจากปีก่อน จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์

Elliott และ Shaw (1988) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ปัจจุบันข้อกำหนดในการแยกแสดงผลขาดทุนในงบกำไรขาดทุนกลายเป็นสิ่งสำคัญในการจัดทำงบกำไรขาดทุน นักบัญชีจึงมีความกังวลว่า การตัดจำหน่ายสินทรัพย์มักจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเกิดการด้อยค่า และมีแนวโน้มที่กิจการจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวล่าช้าในปีนั้นๆ ดังนั้น FASB และ SEC จึงพิจารณาถึงความจำเป็นของมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาลักษณะของกิจการที่มีการรายงานการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Write-Offs) อย่างน้อย 1 % ของสินทรัพย์รวม ผลการศึกษาพบว่า กิจการเหล่านี้มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลงในช่วง 3 ปีก่อนการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ และอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ก็ลดลงในช่วงเวลาเดียวกัน อัตราการเจริญเติบโตดังกล่าวจะเป็นลบในปีที่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ และมีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงในปีที่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์

Zucca และ Campbell (1992) ศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีการลดมูลค่าของสินทรัพย์ที่ด้อยค่า ผลการศึกษาพบว่า กิจการที่มีแนวโน้มที่จะลดมูลค่าของสินทรัพย์จะเป็นกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูงหรือเรียกว่า Capital Intensive Industries และกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมพาณิชย์ จัดจำหน่ายสินค้า และการลดมูลค่าสินทรัพย์จะเกิดขึ้นในไตรมาสที่ 4 ของงวดบัญชี นอกจากนี้จะลดมูลค่าของสินทรัพย์ในงวดที่กำไรต่ำกว่าที่คาดไว้และสูงเกินปกติ ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสรุปว่า การลดมูลค่าของสินทรัพย์เป็นเครื่องมือในการจัดการกำไรของฝ่ายบริหาร

Francis, Hanna และ Vincent (1996) ศึกษาถึงคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ว่าเกิดจากแรงผลักดันจากผู้บริหารที่ต้องการปรับปรุงผลการดำเนินงานหรือกำไร หรือ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของกิจการและศึกษาผลกระทบต่อความมั่งคั่งของส่วนของผู้อถือหุ้นจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Asset Write-Offs) ซึ่งในงานวิจัยดังกล่าว Write-Offs ให้หมายความรวมถึง การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ทั้งจำนวนและการลดมูลค่าสินทรัพย์บางส่วน ซึ่งผลการวิจัยก็พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจของกิจการที่ผู้วิจัยนำมาทดสอบและมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อการตัดจำหน่ายและลดมูลค่าสินทรัพย์ ได้แก่ ผลตอบแทนต่อหุ้นของกิจการและอุตสาหกรรมในอดีต อัตราส่วนราคาตามบัญชีต่อราคาตลาด และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ส่วนปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่มีอิทธิพลอย่าง เป็นสาระสำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนผู้บริหารในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์หรือมีการเปลี่ยนผู้บริหาร 1 ปีก่อนลดมูลค่าสินทรัพย์ และการที่กิจการเคยมีประสบการณ์ลดมูลค่าสินทรัพย์ในอดีต

Rees, Gill และ Gore (1996) ศึกษาคุณลักษณะของกิจการที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์และมีรายการคงค้างที่ผิดปกติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กิจการที่ลดมูลค่าสินทรัพย์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและผลตอบแทนต่อหุ้นในปีก่อนการลดมูลค่าต่ำกว่าค่ากึ่งกลางของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังพบว่ามี การรับรู้รายการคงค้างที่ผิดปกติจนทำให้กำไรในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ลดลง แต่ไม่มีการกลับบัญชีรายการคงค้างดังกล่าวในปีถัดมา ผู้วิจัยให้เหตุผลของผลการวิจัยดังกล่าวว่า การลดมูลค่าของสินทรัพย์และการใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างในการปรับปรุงกำไรเป็นความพยายามของผู้บริหารในการตอบสนองต่อภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปของกิจการ ถึงแม้มีแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมดังกล่าวสูงขึ้นในช่วงที่ผลการดำเนินงานตกต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องการปรับปรุงผลการดำเนินงานในอนาคต

Cotter, Stokes และ Wyatt (1998) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงแรงจูงใจและข้อจำกัดในการลดมูลค่าสินทรัพย์ผลการศึกษา พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการลดมูลค่าสินทรัพย์ โดยให้เหตุผลว่าการลดมูลค่าสินทรัพย์ที่เกิดการด้อยค่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของกิจการที่ลดลงและสินทรัพย์นั้นไม่สามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่กิจการได้ ส่วนอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการลดมูลค่าสินทรัพย์ เนื่องจากฝ่ายบริหารมีความกังวลเกี่ยวกับการละเมิดข้อตกลงเกี่ยวกับการก่อหนี้ และยังพบอีกว่า การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการลดมูลค่าสินทรัพย์ เนื่องจากผู้บริหารคนใหม่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสินทรัพย์นั้นในอดีตและยังเป็นโอกาสในการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้เพิ่มขึ้นในงวดถัดไปได้ง่ายขึ้น

Loh และ Tan (2002) ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งผู้วิจัยจำแนกสินทรัพย์ที่ใช้สำหรับการทดสอบออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สินทรัพย์ถาวร เงินลงทุน และ สินทรัพย์รวม โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่ผู้วิจัยนำมาทดสอบ ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนประธานกรรมการ และการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งขนาดในการรับรู้การด้อยค่าคือมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ผลการวิจัยจากการทดสอบโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า พบว่าเฉพาะอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ส่วนผลการวิจัยจากการทดสอบขนาดในการ

รับรู้การด้อยค่า พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าสำหรับสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าสำหรับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ถาวรเท่านั้น และการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าเฉพาะกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ถาวร

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการบริหารกับการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ การลดมูลค่าสินทรัพย์และการรับรู้การด้อยค่า พบว่า ฝ่ายบริหารที่ได้รับผลตอบแทนในรูปของโบนัส ซึ่งส่วนใหญ่จะผันแปรไปตามกำไรหรือผลการดำเนินงานของบริษัท มีแนวโน้มที่จะเลือกการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารเพื่อเพิ่มกำไรที่จะส่งผลต่อโบนัสที่จะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทนที่ว่าฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะทำการตัดสินใจใดๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้กับตัวเองโดยไม่คำนึงว่าการตัดสินใจนั้นจะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์หรือความมั่งคั่งสูงสุดแก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือไม่ ดังนั้นฝ่ายบริหารย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายบัญชีที่จะส่งผลดีต่อผู้บริหารในแง่ของความสามารถในการบริหารงานทั้งนี้เพื่อเพิ่มผลตอบแทนต่อฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมมติฐานเกี่ยวกับแผนการจ่ายโบนัส (Bonus Plan Hypothesis) ซึ่งภายใต้สมมติฐานนี้ฝ่ายบริหารมีแรงจูงใจในการเลือกนโยบายบัญชีที่จะเพิ่มผลตอบแทนให้กับตนเองโดยการเกลี้ยกำไรให้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็มิได้หมายความว่าฝ่ายบริหารจะต้องการให้กำไรสูงขึ้นเสมอไป กล่าวคือ ในปีใดหากกำไรของกิจการอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ได้มีการกำหนดไว้สำหรับจ่ายโบนัส ฝ่ายบริหารก็ย่อมมีแนวโน้มที่จะลดกำไรในปีนั้นลงโดยการรับรู้ผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ เท่าที่เป็นไปได้ เนื่องจากไม่มีโอกาสที่จะได้รับโบนัสหรือผลตอบแทนเพิ่ม ในทางตรงกันข้ามในปีใดที่กำไรของกิจการสูงกว่าระดับสูงสุดที่กำหนดไว้สำหรับจ่ายโบนัสหรือผลตอบแทนภายใต้สัญญาที่ทำไว้ ฝ่ายบริหารย่อมไม่มีแรงจูงใจที่จะเพิ่มกำไรให้สูงขึ้นอีก เนื่องจากเกรงว่าอาจผลักดันให้มีการทบทวนแก้ไข เกณฑ์วัดผลการปฏิบัติงาน (Healy, 1985, Gaver, Gaver และ Austin, 1995 และ Holthausen, Larcker และ Sloan, 1995) จึงทำให้ได้ข้อสรุปที่ว่าฝ่ายบริหารมีแรงจูงใจที่จะเลือกนโยบายบัญชีที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรและสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งส่งผลต่อผลตอบแทนที่ผู้บริหารจะได้รับ โดยงานวิจัยส่วนใหญ่วัดความสามารถในการทำกำไรจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ซึ่ง วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2547) กล่าวว่า อัตราส่วนนี้สามารถตีความหมายได้ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นตัววัดความสามารถและประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในการสร้างกำไร และประการที่สองเป็นตัววัดผลตอบแทนทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของและผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นจะได้รับจากการลงทุนโดยไม่คำนึงถึงที่มาของแหล่งเงินทุน

นอกจากฝ่ายบริหารจะมีแรงจูงใจในการเลือกนโยบายการบัญชีที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรหรือความสามารถในการบริหารงานของฝ่ายบริหารแล้ว ฝ่ายบริหารจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้ว่ากิจการมีความสามารถในการจ่ายชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้และเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหนี้ อาจมีการกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้เพื่อใช้บังคับกิจการ ซึ่งอาจเป็นเงื่อนไขเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล การซื้อหุ้นคืนกลับ การควบกิจการ การจำหน่ายทรัพย์สิน และการก่อหนี้ใหม่เพิ่มเติม ข้อกำหนดต่างๆ เหล่านี้มักจะอยู่ในรูปของจำนวนเงินทางบัญชีและอัตราส่วนทางการเงิน นอกจากนี้เงื่อนไขของสัญญาเงินกู้โดยทั่วไปมักกำหนดให้กิจการจำเป็นต้องดำรงอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ส่วนของผู้ถือหุ้น และตัวแปรอื่นให้อยู่ในระดับที่ผู้ให้กู้จะสามารถยอมรับได้ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543) ดังนั้นวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เป็นทางเลือกต่างๆ จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อตัววัดผลต่างๆ ที่กล่าวมา และเป็นตัวบ่งชี้ว่ากิจการกำลังฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับการละเมิดข้อตกลงเกี่ยวกับหนี้ (Debt Covenant Hypothesis) โดยทฤษฎีดังกล่าวมองว่าฝ่ายบริหารมีแรงจูงใจที่จะรับแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยลดโอกาสที่กิจการจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ลง (Watts and Zimmerman, 1986) นั่นคือ กิจการที่มีหนี้สินในสัดส่วนที่สูงย่อมมีแนวโน้มที่จะรับเอาวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยเพิ่มกำไรและฐานทางการเงินในงวดปัจจุบันมาใช้โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะมีต่อกำไรที่จะตามมาในอนาคต เพื่อแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ และความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ในระดับที่ต่ำ ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่วัดความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ในอนาคตจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ซึ่ง วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2547) กล่าวว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัววัดสัดส่วนของโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับโครงสร้างสินทรัพย์รวมของกิจการ ซึ่งเป็นการแสดงสัดส่วนของเงินลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการที่ได้มาจากการก่อหนี้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัดความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ในอนาคต อัตราส่วนนี้จึงมีความสำคัญต่อเจ้าหนี้มาก เนื่องจากเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ของกิจการก่อนผู้ถือหุ้นเมื่อมีการชำระบัญชี นั่นคือเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ก่อนที่จะมีการจัดสรรทรัพย์สินส่วนที่เหลือคืนให้แก่ผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้จึงเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดระดับความคุ้มครองที่กิจการมีต่อเจ้าหนี้ (Margin of Safety) ยิ่งอัตราส่วนนี้สูงเท่าไรก็แสดงว่ากิจการมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในจำนวนที่สูง หมายถึงแหล่งเงินกู้มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับคืนเงินกู้สูงขึ้น ทั้งนี้นอกจากกิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระเงินต้นในอนาคตแล้ว กิจการยังมีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยที่สูงขึ้นด้วย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลดมูลค่าของสินทรัพย์ การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ นอกจากงานวิจัยในต่างประเทศจะให้ความสนใจประเด็นความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงต่อการชำระหนี้รวมถึงความเสี่ยงทางการเงินในอนาคตแล้ว ยังให้

ความสนใจกับประเด็น การเปลี่ยนฝ่ายบริหารระดับสูงของบริษัท โดย Loh และ Tan (2002) จำแนก ออกเป็น การเปลี่ยนประธานกรรมการ และการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ โดยที่ประธานกรรมการ เป็นประธานของคณะกรรมการบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท และสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ในการบริหาร ซึ่งก็คือฝ่ายบริหารของบริษัท ตลอดจนถึงติดตาม ดูแล การบริหารงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบายที่กำหนดไว้ สำหรับกรรมการผู้จัดการ เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการบริหารจัดการบริษัทให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์ที่กรรมการบริษัทได้วางไว้ และสามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่บริษัทได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้กรรมการผู้จัดการต้องศึกษา ทำความเข้าใจธุรกิจของบริษัทเพื่อให้ทราบถึง โอกาส ความเสี่ยง และประเด็นทางธุรกิจ ตลอดจนถึงติดตาม ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเพื่อ ประโยชน์ต่อการบริหารงานต่อไป โดยได้รับค่าตอบแทนจากการบริหารงาน ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นค่าตอบแทนพื้นฐาน เช่น เงินเดือน และส่วนที่เป็นรางวัล เช่น โบนัส

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย ด้านแรงจูงใจในการบริหาร ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ศึกษา	ผลที่ได้จากการศึกษา
Healy (1985) ศึกษาการตัดสินใจเลือกนโยบายบัญชีของกิจการที่ใช้ วิธีการจ่ายโบนัสโดยขึ้นอยู่กับกำไร	ผู้บริหารใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ ของตนเองที่จะทำให้ผลการดำเนินงานนำไปสู่ ผลตอบแทนที่จะได้รับในรูปของโบนัสสูงสุด โดย - ถ้ากำไรต่ำกว่าและสูงกว่าระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้ สำหรับจ่ายโบนัสผู้บริหารจะใช้รายการตามเกณฑ์คงค้าง ทำให้กำไรลดลง - ถ้ากำไรอยู่ในระดับที่กำหนดไว้สำหรับจ่ายโบนัส ผู้บริหารจะใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างทำให้กำไรสูงขึ้น จนอยู่ในระดับที่จะทำให้ได้รับโบนัสสูงสุด

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	ผลที่ได้จากการศึกษา
<p>Gaver, Gaver และ Austin (1995)</p> <p>ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายการตามเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารกับระดับกำไรที่กำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ากำไรต่ำกว่าระดับกำไรขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัสผู้บริหารจะใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างในการเพิ่มกำไรให้ถึงระดับกำไรที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส - ถ้ากำไรสูงกว่าระดับกำไรสูงสุดที่กำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัสผู้บริหารจะใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างในการลดกำไรให้ถึงระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส
<p>Holthausen, Larcker และ Sloan (1995)</p> <p>ทดสอบว่าผู้บริหารจะเปลี่ยนแปลงกำไรเพื่อให้ได้รับโบนัสสูงสุดหรือไม่</p>	<p>ถ้ากำไรสูงกว่าระดับกำไรสูงสุดที่กำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัสผู้บริหารจะใช้รายการตามเกณฑ์คงค้างในการลดกำไรให้ถึงระดับกำไรสูงสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส แต่ไม่พบว่าผู้บริหารลดกำไรลงหากกำไรต่ำกว่าระดับกำไรต่ำสุดที่มีการกำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส</p>
<p>Strong และ Meyer (1987)</p> <p>ศึกษาแรงจูงใจในการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงในปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์ - อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับต่ำ - อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมลดลงจากปีก่อนปีที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์
<p>Elliott และ Shaw (1988)</p> <p>ศึกษาคุณลักษณะของกิจการที่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลงในช่วง 3 ปีก่อนปีที่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ - เปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงในปีที่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์
<p>Zucca และ Campbell (1992)</p> <p>ศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลดมูลค่าสินทรัพย์เมื่อกำไรต่ำกว่าที่คาดไว้ - ลดมูลค่าสินทรัพย์เมื่อกิจการมีกำไรสูงกว่าปกติ
<p>Francis, Hanna และ Vincent (1996)</p> <p>ศึกษาลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลตอบแทนต่อหุ้นของกิจการและอุตสาหกรรมในอดีต - อัตราส่วนราคาตามบัญชีต่อราคาตลาด - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับที่ต่ำ - มีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง - กิจการมีประวัติในการลดมูลค่าสินทรัพย์ในอดีต
<p>Rees, Gill และ Gore (1996)</p> <p>ศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีการลดมูลค่าสินทรัพย์และรายการคงค้างที่ผิดปกติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับที่ต่ำ

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	ผลที่ได้จากการศึกษา
Cotter, Stokes และ Wyatt (1998) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าสินทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลดมูลค่าสินทรัพย์ - อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลดมูลค่าสินทรัพย์ - การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลดมูลค่าสินทรัพย์
Loh และ Tan (2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่า - อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า - การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการบริหารกับประเด็นการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ การลดมูลค่าสินทรัพย์ และการรับรู้การด้อยค่าสินทรัพย์ จะเห็นได้ว่า ประเด็นที่นักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสนใจ คือ ประเด็นความสามารถในการทำกำไร รวมถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของฝ่ายบริหารในการสร้างผลตอบแทนกลับมาจากกิจการ ประเด็นความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ในอนาคตหรือความเสี่ยงทางการเงิน และประเด็นการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาซึ่งครอบคลุมเฉพาะประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น โดยสามารถสรุปเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารเพื่อใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
- 2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม
- 3) การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง จำแนกเป็น
 - 3.1) การเปลี่ยนประธานกรรมการ
 - 3.2) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาด้านวิจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ของบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) โดยระเบียบวิธีวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การพัฒนาสมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.1.2 วิธีการเลือกตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกศึกษาเฉพาะบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2542 – 2546 ทุกบริษัท ยกเว้น บริษัทในกลุ่มสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย และบริษัทที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มบริษัทที่มีข้อบังคับในการจัดทำ นำเสนอ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินแตกต่างจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นอกจากนี้บริษัทที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการเป็นบริษัทที่ภาวะการดำเนินงานของบริษัทไม่ปกติ จึงไม่นำบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้มารวมในการประมวลผล

3.1.3 ขนาดตัวอย่าง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษากับสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วย สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน ดังนั้นขนาดตัวอย่างจึงจำแนกตามประเภทของสินทรัพย์ที่สนใจศึกษา และเนื่องจาก

บริษัทที่ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการจดทะเบียนเพิ่มและถูกเพิกถอนระหว่างปีผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินปรากฏในฐานข้อมูลงบการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ I - SIMS (Integreted - SET Information Management Systems) ในปี 2542 - 2546 เท่านั้น

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผลตามตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วย โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่ 1) สินทรัพย์รวม หมายถึง สินทรัพย์ทุกรายการที่มีการรับรู้การด้อยค่าในงบการเงิน 2) สินทรัพย์ที่มีตัวตน หมายถึง สินทรัพย์ที่จัดประเภทเป็น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินงานและไม่ได้ใช้ในการดำเนินงาน และสินทรัพย์รอการพัฒนาหรือระหว่างการพัฒนาที่มีการรับรู้การด้อยค่าในงบการเงิน และ 3) เงินลงทุน หมายถึง เงินลงทุนที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว เงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในบริษัทร่วม และเงินลงทุนในกิจการร่วมค้าที่มีการรับรู้การด้อยค่าในงบการเงิน ส่วนตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ได้มาจากฐานข้อมูลทางการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ I-SIMS ใน Listed Company Information CD-ROM และข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ ได้มาจากข้อมูลที่เปิดเผยในเว็บไซต์ เซ็ทสมาร์ท ดอท คอม (www.setsmart.com)

3.3 การพัฒนาสมมติฐานและตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การพัฒนาสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ ดังนั้นแนวคิดในการพัฒนาสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับโอกาส (ความน่าจะเป็น) ในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์จำแนกตามปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร มีดังนี้

1) ความสามารถในการทำกำไร

ในมุมมองของนักลงทุนย่อมต้องการลงทุนในกิจการที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการรายได้ หรือกำไรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญย่อมต้องการลงทุนในกิจการที่ฝ่ายบริหารมีความน่าเชื่อถือ มีความสามารถในการบริหารงาน และสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่ผู้ถือหุ้นได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจย่อมทำให้ปริมาณการบริโภค การลงทุน การใช้จ่าย การนำเข้าส่งออกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาคธุรกิจมีความต้องการลงทุนในสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจเจริญเติบโต กิจการย่อมมีแนวโน้มที่จะสามารถสร้างผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กิจการมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปชดเชยกับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประกอบธุรกิจจนทำให้กิจการมีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไร รวมทั้งความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหารที่เพิ่มขึ้น ในช่วงดังกล่าวกำไรของกิจการจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสามารถจัดหาผลประโยชน์ตอบแทนจากสินทรัพย์ที่มีอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง จึงไม่มีแนวโน้มหรือความจำเป็นที่ฝ่ายบริหารจะพิจารณาการตัดย่ำค่าของสินทรัพย์ แต่หากสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนได้ดังที่คาดไว้จะเป็นสาระสำคัญทำให้รายได้หรือผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดังกล่าวลดลง ส่งผลกระทบให้กำไรของกิจการลดลงอย่างต่อเนื่องหรืออาจประสบกับภาวะขาดทุน สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรรวมทั้งความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหารที่ลดลง กิจการจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้สินทรัพย์ดังกล่าว เช่น อาจมีแผนที่จะยกเลิกหรือปรับโครงสร้างการดำเนินงานของสินทรัพย์ที่มีความสามารถในการทำกำไรที่ลดลงซึ่งส่งผลทางลบต่อกิจการ มีผลทำให้ฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะพิจารณาการตัดย่ำค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นเมื่อกำไรลดลง

นอกจากนี้การรับรู้การตัดย่ำค่าในช่วงที่กิจการมีกำไรต่ำหรือผลขาดทุน อาจเกิดจากฝ่ายบริหารต้องการรับรู้ผลขาดทุนเพิ่มเติมเข้าไปอีก (Additional Loss) ในปีที่มีการดำเนินงานประสบความล้มเหลว ทั้งนี้ด้วยความหวังว่า นอกจากจะเป็นการลดล้างผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายให้หมดไปในคราวเดียวแล้ว ยังช่วยให้กำไรที่จะรายงานในงวดถัดไปปรับตัวสูงขึ้น จึงอาจอาศัยช่วงจังหวะที่ผลดำเนินงานของกิจการตกต่ำหรือมีผลขาดทุนให้เป็นประโยชน์ โดยการรายงานข่าวร้าย (Bad news) ให้มากขึ้นด้วยการรับรู้การตัดย่ำค่า (วรศักดิ์ ทูมมานันท์, 2543)

นอกจากนี้งานวิจัยของ Healy (1985) ที่ศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายบัญชีของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการจ่ายโบนัสโดยขึ้นอยู่กับกำไร (Earnings Based Bonus Schemes) พบว่าฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายบัญชีที่ทำให้กำไรลดลงหากกิจการมีกำไรต่ำกว่าระดับกำไรที่กำหนดไว้สำหรับจ่ายโบนัส โดยอาจทำการตัดจำหน่าย ตั้งสำรองต่างๆ รวมทั้งการรับรู้

การด้อยค่า ซึ่งสอดคล้องกับ Rees, Gill และ Gore (1996) ซึ่งให้เห็นว่าการรับรู้การด้อยค่าเป็นการบริหารกำไร (Earnings Management) เพื่อสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่ผู้บริหาร โดยมีแนวโน้มที่จะรับรู้การด้อยค่าในช่วงที่ผลการดำเนินงานตกต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของฝ่ายบริหารที่ต้องการปรับปรุงผลการดำเนินงานในอนาคตที่จะปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่มีการรับรู้การด้อยค่า และการรับรู้การด้อยค่าในช่วงที่ผลการดำเนินงานตกต่ำจะเป็นโอกาสที่ฝ่ายบริหารจะทำการปรับปรุงโครงสร้างต้นทุนที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคต และสะสมปัญหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีต โดยรับรู้ผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายจำนวนมากในคราวเดียวหรือทำการ Take a Bath ซึ่งช่วยให้การรายงานกำไรปรับตัวสูงขึ้นในงวดถัดไป และยังคงส่งผลกระทบต่อทบทวน แก้ไขเกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานที่อาจต่ำลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริหารงานและผลตอบแทนของฝ่ายบริหารในอนาคต (Gaver, Gaver และ Austin, 1995)

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการทำกำไรหรือความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับการพิจารณาการด้อยค่า โดยอัตราส่วนทางการเงินที่นิยมใช้วัดความสามารถในการทำกำไรตลอดจนความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของฝ่ายบริหาร คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Elliott และ Shaw (1988), Francis, Hanna และ Vincent (1996), Rees, Gill และ Gore (1996) และ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่า เมื่อความสามารถในการทำกำไรลดลงจะทำให้ฝ่ายบริหารมีโอกาสในการรับรู้การรับรู้การด้อยค่าเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า การลดลงของความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ทำให้มีแนวโน้มหรือโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นย่อมทำให้โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ลดลง ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม เป็นตัววัดสัดส่วนของโครงสร้างหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับโครงสร้างสินทรัพย์รวมของกิจการ ซึ่งเป็นการแสดงสัดส่วนของเงินลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการที่ได้มาจากการก่อหนี้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัดความเสี่ยงต่อการชำระหนี้หรือความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต อัตราส่วนนี้จึงมีความสำคัญต่อเจ้าหนี้มาก เนื่องจากเจ้าหนี้มีสิทธิ

เรียกกรองในสินทรัพย์ของกิจการก่อนผู้ถือหุ้นเมื่อมีการชำระบัญชี นั่นคือเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ก่อนที่จะมีการจัดสรรทรัพย์สินส่วนที่เหลือคืนให้แก่ผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมจึงเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดระดับความคุ้มครองที่กิจการมีต่อเจ้าหนี้ (Margin of Safety) ยิ่งอัตราส่วนนี้สูงเท่าไรก็แสดงว่ากิจการมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในจำนวนที่สูง นั่นหมายถึงแหล่งเงินกู้มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับคืนเงินกู้สูงขึ้น ทั้งนี้นอกจากกิจการจะมีภาระผูกพันที่ต้องชำระเงินต้นในอนาคตแล้วกิจการยังมีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยที่สูงขึ้น จึงทำให้ฝ่ายบริหารต้องการให้อัตราส่วนนี้อยู่ในระดับที่ต่ำ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับแหล่งเงินกู้ว่ากิจการมีความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ต่ำ ดังนั้นหากกิจการมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับที่สูง จึงมีแนวโน้มที่ฝ่ายบริหารจะไม่พิจารณาการด้อยค่าอีกเพราะจะทำให้อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงขึ้นเนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์ที่ลดลง ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการละเมิดข้อตกลงในการกู้ยืมเงินที่อาจต้องรักษาระดับอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมให้อยู่ในระดับที่กำหนดไว้ แต่ในทางตรงกันข้ามหากกิจการมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในจำนวนไม่สูงนัก ทำให้อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าการกู้ยืมในจำนวนที่สูง ซึ่งหมายถึงแหล่งเงินกู้มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับคืนเงินกู้ในระดับที่ต่ำ จึงทำให้มีแนวโน้มที่ฝ่ายบริหารจะพิจารณาการด้อยค่าเพิ่มขึ้น เพื่อสำรองผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นจากการที่สินทรัพย์ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่กิจการและเพื่อระงับปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Strong และ Meyer (1987) และ Cotter, Stokes และ Wyatt (1998) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการลดมูลค่าของสินทรัพย์ ที่ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการพิจารณาลดมูลค่าสินทรัพย์

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยที่อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมลดลงหรืออีกนัยหนึ่งคือความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ลดลง ย่อมทำให้แนวโน้มหรือโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นย่อมทำให้โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ลดลง ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะระบองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

3) การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง

ในธุรกิจขนาดเล็กหรือธุรกิจครอบครัว เจ้าของเงิน เจ้าของกิจการ รวมทั้งฝ่ายบริหารมักรวมอยู่ในบุคคลเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารก็จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของเงินและกิจการไปโดยปริยาย แต่เมื่อมีการระดมทุนจากประชาชนหรือบุคคลภายนอก ลักษณะการบริหารจัดการเปลี่ยนไปเป็นบริษัท ทำให้บทบาทของเจ้าของเงินและฝ่ายบริหารแยกจากกัน ซึ่งโดยทั่วไปเจ้าของเงินหรือผู้ถือหุ้นมักจะไม่ได้เป็นฝ่ายบริหารกิจการโดยตรง แต่แต่งตั้งคณะกรรมการบริษัททำหน้าที่จัดการ ดูแล บริษัทแทน ซึ่งส่วนมากคณะกรรมการบริษัทก็มิได้ทำหน้าที่บริหารจัดการบริษัทเอง แต่แต่งตั้งฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารจัดการบริษัทอีกทอดหนึ่ง คณะกรรมการจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลให้ฝ่ายบริหาร บริหารงานให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของกิจการหรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นเจ้าของเงิน เมื่อธุรกิจมีการแยกความเป็นเจ้าของและฝ่ายบริหารออกจากกัน จึงสร้างแรงกดดันและแรงจูงใจให้แก่ฝ่ายบริหารในอันที่จะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ดูดีในสายตาของคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น ทั้งนี้เพื่อผลตอบแทนที่จะได้รับจากการบริหาร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546) แต่อย่างไรก็ตามมิได้หมายความว่าฝ่ายบริหารจะมีแนวโน้มที่จะรับรู้กำไรหรือรายได้ทันทีในงวดนั้นหรือชะลอผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายบางส่วนออกไปในงวดถัดไปเสมอไป ในทางตรงกันข้ามอาจมีแนวโน้มที่จะรับรู้ผลขาดทุนเพิ่มขึ้นอีกในงวดที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารคนใหม่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสินทรัพย์ที่ผ่านมาในอดีต หากพิจารณาแล้วเห็นว่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ก่อนที่จะเข้ามารับตำแหน่งไม่สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับกิจการได้ดังที่คาดการณ์ไว้อย่างเป็นทางการ เป็นสาระสำคัญ ผู้บริหารคนใหม่ย่อมมีแนวโน้มที่จะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เหล่านี้เพิ่มขึ้น แม้ว่าการรับรู้การด้อยค่าจะส่งผลให้กำไรในปีดังกล่าวลดลง แต่ในงวดถัดไปกิจการก็ไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้กำไรปรับตัวเพิ่มขึ้นในงวดถัดไปเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่มีการรับรู้ด้อยค่า และยังส่งผลต่อการทบทวน แก้ไข เกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานที่อาจต่ำลง ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานและผลตอบแทนของผู้บริหารในอนาคต ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Strong และ Meyer (1987) และ Elliott และ Shaw (1988) ที่พบว่าโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์จะเพิ่มขึ้นในปีที่มีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Francis, Hanna และ Vincent (1996) ซึ่งอธิบายถึงพฤติกรรมกรรับรู้การด้อยค่าของผู้บริหารคนใหม่ว่า (1) ต้องการล้างบัญชี (Clear the Decks) สินทรัพย์ที่เกิดการด้อยค่า และในขณะเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนมุมมองของนักลงทุนหรือผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงินในอนาคตที่จะดีขึ้นด้วยต้นทุนในอนาคตที่จะลดลงหลังจากการรับรู้การด้อยค่า และ (2) เพื่อเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานของบริษัท

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า ฝ่ายบริหารมีแนวโน้มหรือโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง ซึ่งงานวิจัยในอดีตมีการจำแนกผู้บริหารระดับสูงออกเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ (Loh และ Tan, 2002) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1) การเปลี่ยนประธานกรรมการ

การดำเนินงานในรูปของบริษัทจะมีประธานกรรมการ ซึ่งเป็นประธานของคณะกรรมการบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท และสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ในการบริหาร ซึ่งก็คือฝ่ายบริหารของบริษัท ตลอดจนถึงติดตาม ดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ประธานกรรมการคนใหม่ อาจมีมุมมอง แนวคิดหรือนโยบายในการดำเนินของบริษัทที่แตกต่างไปจากประธานคนเดิม จึงทำให้มีแนวโน้มหรือโอกาสในการรับรู้การด้อยค่ามากกว่าประธานคนเดิม ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

3.2) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

ฝ่ายบริหารที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทจะมีกรรมการผู้จัดการเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการบริหารจัดการบริษัทให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์ที่กรรมการบริษัทได้วางไว้ และสามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่บริษัทได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้กรรมการผู้จัดการต้องศึกษา ทำความเข้าใจธุรกิจของบริษัทเพื่อให้ทราบถึงโอกาส ความเสี่ยง และประเด็นทางธุรกิจ ตลอดจนถึงติดตาม ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงานต่อไป ทั้งนี้กรรมการผู้จัดการคนใหม่อาจต้องทำการระดมปัญหาที่กรรมการผู้จัดการคนเก่าสร้างไว้ และเริ่มต้นบริหารงานภายใต้แนวทางใหม่ที่คิดว่าดีกว่า จึงอาจมีความเป็นไปได้ที่กรรมการผู้จัดการคนใหม่มีแนวโน้มที่จะพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์หรือโครงการเก่าๆ ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

3.3.2 การพัฒนาสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า

เมื่อกิจการตัดสินใจพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์แล้ว ค่าถามถัดไปที่เกิดขึ้นคือ มูลค่าหรือจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ควรเป็นเท่าใด ดังนั้นแนวคิดในการพัฒนาสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับมูลค่าหรือจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ซึ่งในงานวิจัยนี้คือ ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ จำแนกตามปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร มีรายละเอียดดังนี้

1) ความสามารถในการทำกำไร

จากแนวคิดที่ว่าฝ่ายบริหารมีแนวโน้มหรือโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลงตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าหลังจากฝ่ายบริหารตัดสินใจพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์แล้ว มูลค่าหรือจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าน่าจะสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดเดิม ทั้งนี้เนื่องจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมที่ลดลงในอัตราที่สูง สะท้อนให้เห็นว่ากิจการมีกำไรที่ลดลงหรืออาจประสบกับภาวะขาดทุนในจำนวนที่สูง ซึ่งอาจเกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำประกอบกับสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนได้ดังที่คาด ดังนั้นเมื่อฝ่ายบริหารพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์แล้ว ย่อมลดมูลค่าสินทรัพย์ลงโดยการรับรู้การด้อยค่าในจำนวนที่สูงขึ้นตามอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมที่ลดลง ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดภาระต้นทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์ดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการรายงานผลการดำเนินงานที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้นในงวดถัดไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Francis, Hanna และ Vincent (1996), Cotter, Stokes และ Gore (1998) และ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรอง ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

จากแนวคิดที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่ากิจการต้องการให้อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมในระดับที่ต่ำเนื่องจากอาจเสี่ยงต่อการละเมิดข้อตกลงในการกู้ยืมเงิน ดังนั้นเมื่ออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับที่สูง กิจการอาจรักษาระดับอัตราส่วนดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่กำหนดไว้ในข้อตกลงของการกู้ยืมโดยรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ในจำนวนที่ลดลง แต่หากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับที่ต่ำกิจการย่อมรับรู้การด้อยค่าในจำนวนที่

สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cotter, Stokes และ Gore (1998) และ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 6 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

3) การเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ผู้บริหารคนใหม่มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารเกี่ยวกับสินทรัพย์ในอดีต เมื่อเข้ามารับตำแหน่งใหม่ย่อมมีแนวโน้มที่จะตัดจำหน่ายโครงการเก่าหรือรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับกิจการได้ ดังที่คาดไว้ในมูลค่าที่เพิ่มขึ้น (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543) ทำให้ในงวดถัดไปกิจการไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ส่งผลให้กำไรปรับตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การรับรู้การด้อยค่าในมูลค่าที่สูงของผู้บริหารคนใหม่ยังช่วยลดแรงกดดันในการบริหารงานและยังเป็นการกล่าวโทษผู้บริหารคนเก่าที่บริหารงานไม่มีประสิทธิภาพจนทำให้ต้องรับรู้การด้อยค่าในมูลค่าที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Francis, Hanna และ Vincent (1996), Cotter, Stokes และ Gore (1998) และ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่า ผู้บริหารคนใหม่จะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ด้วยมูลค่าหรือจำนวนเงินที่สูงกว่าผู้บริหารคนเก่า โดยจำแนกผู้บริหารระดับสูงเป็น การเปลี่ยนประธานกรรมการและการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยในลักษณะรองได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 7 การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 8 การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

3.3.3 ตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ทั้งนี้แต่ละตัวแบบใช้ตัวแปรอิสระชุดเดียวกัน แต่มีการเปลี่ยนแปลงการวัดค่าตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยแยกศึกษาเกี่ยวกับสินทรัพย์ 3

ประเภท ได้แก่ สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน โดยตัวแบบโดยรวมในการศึกษา แสดงได้ดังนี้

ตัวแบบที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึงสมมติฐานที่ 4

$$P(event_{ASSET}) = \frac{1}{1 + e^{-z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 DA + \beta_3 \Delta CH + \beta_4 \Delta MD + \varepsilon$$

โดยที่	$P(event_{ASSET})$	= โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
	ROA	= อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
	DA	= อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม
	ΔCH	= การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ
	ΔMD	= การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ
	β	= ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ได้จากการประมวลผล
	ε	= ค่าคลาดเคลื่อน

ตัวแบบที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ถึงสมมติฐานที่ 8

$$Mag_{ASSET} = \alpha_0 + \alpha_1 ROA + \alpha_2 DA + \alpha_3 \Delta CH + \alpha_4 \Delta MD + \varepsilon$$

โดยที่	Mag_{ASSET}	= ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์
	ROA	= อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
	DA	= อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม
	ΔCH	= การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ
	ΔMD	= การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ
	α	= ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ได้จากการประมวลผล
	ε	= ค่าคลาดเคลื่อน

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ตัวแปรตาม

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่างานวิจัยนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสินทรัพย์ 3 ประเภท จึงมีการเปลี่ยนแปลงการวัดค่าตัวแปรตามในตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ตัวแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับสินทรัพย์แต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด และการวัดค่าในแต่ละตัวแบบ ดังนี้

3.4.1.1 ตัวแบบที่ 1

1) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม** คือ โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม วัดค่าโดยให้แทนค่าเป็น 1 ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ในปีที่เก็บข้อมูล ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0 โดยสัญลักษณ์แทนโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม คือ $P(event_{TA})$

2) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน** คือ โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน วัดค่าโดยให้แทนค่าเป็น 1 ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนในปีที่เก็บข้อมูล ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0 โดยสัญลักษณ์แทนโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน คือ $P(event_{FA})$

3) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน** คือ โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน วัดค่าโดยให้แทนค่าเป็น 1 ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนในปีที่เก็บข้อมูล ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0 โดยสัญลักษณ์แทนโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน คือ $P(event_{INV})$

3.4.1.2 ตัวแบบที่ 2

1) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม** คือ ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม วัดค่าโดยใช้จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้งหมด deflate ด้วยมูลค่าของสินทรัพย์รวม โดยมูลค่าของสินทรัพย์รวมจะบวกกลับด้วยรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้งหมด โดยสัญลักษณ์แทนขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมคือ Mag_{TA}

2) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน** คือ ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน วัดค่าโดยใช้จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน ประกอบด้วย ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน และไม่ได้ใช้ในการดำเนินงาน สินทรัพย์รอการพัฒนาและระหว่างการพัฒนา ในงบการเงิน deflate ด้วยมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนจะบวกกลับด้วยรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยสัญลักษณ์แทนขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน คือ Mag_{FA}

3) ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน** คือ ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน วัดค่าโดยใช้จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน ประกอบด้วย เงินลงทุนที่จัดประเภทไว้เป็นเงินลงทุนระยะยาว เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้า ในงบการเงิน deflate ด้วยมูลค่าของเงินลงทุน โดย

มูลค่าของเงินลงทุนจะบวกกลับด้วยรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน โดยสัญลักษณ์แทนขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน คือ Mag_{INV}

3.4.2 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระในตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ตัวแบบ ที่ใช้ในการศึกษากับสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภทดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เป็นตัวแปรอิสระชุดเดียวกัน โดยมีรายละเอียด และการวัดค่า ดังนี้

3.4.2.1 ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนรับรู้การด้อยค่า)

ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets) ได้มาจากการหารกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและไม่รวมรายการพิเศษด้วยสินทรัพย์รวม ซึ่งการนำดอกเบี้ยจ่ายบวกกลับกำไรสุทธิเพื่อแสดงให้เห็นว่ากิจการได้รับผลตอบแทนเท่าใดหากสินทรัพย์ได้มาจากการจัดหาจากเงินทุนของกิจการทั้งนี้กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและรายการพิเศษจะบวกกลับด้วยจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ส่วนสินทรัพย์รวมจะบวกกลับด้วยจำนวนเงินของรายการค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนั้นอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมที่ได้จากการคำนวณจึงเป็นอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมก่อนการรับรู้การด้อยค่าโดยสัญลักษณ์แทนอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ในงานวิจัยนี้คือ ROA

3.4.2.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนรับรู้การด้อยค่า)

อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Assets Ratio) ได้มาจากการหารหนี้สินรวมด้วยสินทรัพย์รวม ทั้งนี้สินทรัพย์รวมจะบวกกลับด้วยจำนวนเงินของรายการค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนั้นอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมที่ได้จากการคำนวณจึงเป็นอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมก่อนการรับรู้การด้อยค่า โดยสัญลักษณ์แทนอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมในงานวิจัยนี้ คือ DA

3.4.2.3 การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ

ประธานกรรมการ (Chairman) คือ ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของคณะกรรมการบริษัทที่โดยปกติการดำเนินงานในรูปของบริษัทจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทจากผู้ถือหุ้น เป็นผู้ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทาง นโยบายของบริษัท ตลอดจนติดตาม ดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบายที่กำหนดไว้และสร้างผลตอบแทนสูงสุดกลับมาสู่ผู้ถือหุ้น ซึ่งในคณะกรรมการบริษัทจะมีการแต่งตั้งผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดเพื่อทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ ทั้งนี้อาจมีชื่อเรียกที่ต่างกันในแต่ละบริษัท โดยให้แทนค่าเป็น 1 ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการในระหว่างปีที่เก็บข้อมูล ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0 โดยสัญลักษณ์แทนการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการในงานวิจัยนี้ คือ ΔCH

3.4.2.4 การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

กรรมการผู้จัดการ (Managing Director) คือ ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ โดยทั่วไปคณะกรรมการบริษัทจะมีได้เป็นผู้บริหาร แต่แต่งตั้งฝ่ายบริหารเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารงานให้เป็นไปตามทิศทาง นโยบาย ที่กำหนดไว้ โดยได้รับผลตอบแทนในการบริหารงาน ซึ่งในฝ่ายบริหารจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดเพื่อทำหน้าที่เป็นประธานของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้อาจมีชื่อเรียกที่ต่างกันในแต่ละบริษัท โดยให้แทนค่าเป็น 1 ถ้ามีการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการในระหว่างปีที่เก็บข้อมูล ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0 โดยสัญลักษณ์แทนการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการในงานวิจัยนี้คือ ΔMD

โดยสัญลักษณ์และรายละเอียดการวัดค่าของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 สัญลักษณ์ และการวัดค่าของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	สัญลักษณ์	การวัดค่า
ตัวแปรตามในตัวแบบที่ 1		
ศึกษากับสินทรัพย์รวม 1. โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม	$P(event_{TA})$	ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมในปี t ให้แทนค่าเป็น 1 ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0
ศึกษากับสินทรัพย์ที่มีตัวตน 2. โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน	$P(event_{FA})$	ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนในปี t ให้แทนค่าเป็น 1 ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0
ศึกษากับเงินลงทุน 3. โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน	$P(event_{INV})$	ถ้ามีการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนในปี t ให้แทนค่าเป็น 1 ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0
ตัวแปรตามในตัวแบบที่ 2		
ศึกษากับสินทรัพย์รวม 4. ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม	Mag_{TA}	จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม / มูลค่าของสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)
ศึกษากับสินทรัพย์ที่มีตัวตน 5. ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน	Mag_{FA}	จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน / มูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)
ศึกษากับเงินลงทุน 6. ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน	Mag_{INV}	จำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน / มูลค่าของเงินลงทุน (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)
ตัวแปรอิสระ		
1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)	ROA	กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและรายการพิเศษ (ปรับปรุงก่อนการรับรู้การด้อยค่า) / สินทรัพย์รวม (ปรับปรุงก่อนการรับรู้การด้อยค่า)
2. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)	DA	หนี้สินรวม / สินทรัพย์รวม (ปรับปรุงก่อนการรับรู้การด้อยค่า)
3. การเปลี่ยนแปลงประจํากรรมการ	ΔCH	ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงประจํากรรมการในปี t ให้แทนค่าเป็น 1 ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0
4. การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ	ΔMD	ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการในปี t ให้แทนค่าเป็น 1 ถ้าไม่ใช่ให้แทนค่าเป็น 0

หมายเหตุ $t =$ ปีที่ทำการเก็บข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติสามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เป็นการประมวลผลข้อมูลในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ทำการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics)

เป็นเทคนิคทางสถิติในการประมวลผลข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)
- 2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

3.6 วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 หรือ ๕% ระดับความเชื่อมั่น 95% สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า มีสถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ค่าสถิติ Hosmer – Lemeshow คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความเหมาะสมของตัวแบบโครงสร้าง ซึ่งพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ โดยทดสอบตามสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : สมการแบบโครงสร้างเหมาะสม

H_1 : สมการแบบโครงสร้างไม่เหมาะสม

โดยถ้าค่า p-value ที่ได้จากการประมวลผล มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จะยอมรับ H_0 คือสมการแบบโครงสร้างเหมาะสม

2) ค่าสถิติ Omnibus Tests of Model Coefficients คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ (β) เมื่อมีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว ซึ่งพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ โดยทดสอบตามสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระ

$$\text{หรือ } \beta_0 = \beta_1 = \beta_p = 0$$

H_1 : โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าขึ้นกับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

$$\text{หรือ } \beta_0 \neq \beta_1 \neq \beta_p \neq 0$$

โดยถ้าค่า p-value ที่ได้จากการประมวลผล น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จะปฏิเสธ H_0 คือ มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งเมื่อสรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งจะมีการทดสอบต่อไปว่ามีตัวแปรใดบ้างที่สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ Wald และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของการทดสอบ

3) ค่าสถิติ Wald คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ของสมการแบบโครงสร้าง ว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ในการทดสอบพิจารณาจากระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าสถิติ Wald ที่ได้จากการประมวลผล โดยทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอิสระตัวที่ X ไม่สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า หรือ $\beta = 0$

H_1 : ตัวแปรอิสระตัวที่ X สัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า หรือ $\beta \neq 0$

โดยถ้าค่า p-value ที่ได้จากการประมวลผลน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จะปฏิเสธ H_0 คือ ตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าให้พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (β) โดยที่ สมการถดถอยโลจิสติกเป็น

$$P(event) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p}} \text{ หรือ}$$

$$= \frac{1}{1 + e^{-z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 DA + \beta_3 \Delta CH + \beta_4 \Delta MD + \varepsilon$$

$$\text{ดังนั้น odds}^3 = \left[\frac{P(event)}{P(no_event)} \right]$$

$$= e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_p X_p}$$

³ odds จะแสดงถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเป็นกี่เท่าของโอกาสที่จะไม่เกิด โดยถ้า odds มากกว่า 1 แสดงว่า โอกาสการเกิดเหตุการณ์มีมากกว่าการไม่เกิดเหตุการณ์

จากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากสมการถดถอยโลจิสติก สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1) เครื่องหมายบวก \rightarrow ค่า odds เพิ่มขึ้นหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน

3.2) เครื่องหมายลบ \rightarrow ค่า odds ลดลง หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจลดลง นั่นคือ ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

3.6.2 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า มีสถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ค่าสถิติ F จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (β) เมื่อมีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว ซึ่งจะพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ F โดยทดสอบตามสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าไม่ขึ้นกับตัวแปรอิสระ

หรือ $\beta_0 = \beta_1 = \beta_p = 0$

H_1 : ขนาดในการรับรู้การด้อยค่ากับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

หรือ $\beta_0 \neq \beta_1 \neq \beta_p \neq 0$

โดยถ้าค่า p-value ที่ได้จากการประมวลผล น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จะปฏิเสธ H_0 คือ มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่สัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งเมื่อสรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่สัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งจะมีการทดสอบว่ามีตัวแปรใดบ้างที่สัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า โดยพิจารณาจากสถิติทดสอบ t และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value)

2) ค่าสถิติ t คือ ค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ (β) ของสมการแบบโครงสร้างว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ t ที่ได้จากการประมวลผลโดยทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอิสระตัวที่ X ไม่สัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า หรือ $\beta = 0$

H_1 : ตัวแปรอิสระตัวที่ X สัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า หรือ $\beta \neq 0$

โดยถ้าค่า p-value ที่ได้จากการประมวลผล น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ จะปฏิเสธ H_0 คือ ตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าให้พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (β) ซึ่งสามารถสรุปได้ 2 ลักษณะดังนี้

- 2.1) เครื่องหมายบวก หมายถึง ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน
- 2.2) เครื่องหมายลบ หมายถึง ตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการทดสอบความสัมพันธ์และทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และขนาดในการรับรู้การด้อยค่า แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาทำให้สามารถนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา ได้ดังนี้

4.1.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

จากตาราง 4.1 จำนวนตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลงบการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ I-SIMS ในปี 2542 - 2546 มีจำนวน 1,427 ตัวอย่าง ประกอบด้วยทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ยกเว้น บริษัทในกลุ่มสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย และกลุ่มฟื้นฟูกิจการ โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าจำนวน 440 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31 และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าจำนวน 987 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 69

ตารางที่ 4.1 จำนวนตัวอย่างเบื้องต้น

ปี	จำนวนตัวอย่าง	รับรู้การด้อยค่า		ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2542	285	130	46	155	54
2543	284	99	35	185	65
2544	280	69	25	211	75
2545	285	78	27	207	73
2546	293	64	22	229	78
รวม	1,427	440	31	987	69

จากตารางที่ 4.2 พบว่าจำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า 440 ตัวอย่าง มีจำนวนการรับรู้การด้อยค่าสูงสุดในปี 2542 และต่ำสุดในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 30 และ 14 ตามลำดับ ซึ่งการวิจัยนี้มีการแบ่งตัวอย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของสินทรัพย์ที่สนใจศึกษา ประกอบด้วย สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มีจำนวนการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุนจำนวน 227 ตัวอย่าง และ 228 ตัวอย่าง ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผลรวมของจำนวนตัวอย่างที่รับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 2 ประเภท ไม่เท่ากับจำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าทั้งหมดที่เก็บข้อมูล เนื่องจากมีบางตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าทั้งของสินทรัพย์ที่มีตัวตนและเงินลงทุน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีจำนวนสูงสุดในปี 2542 และต่ำสุดในปี 2546 คิดเป็น ร้อยละ 36 และ ร้อยละ 12 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน มีจำนวนสูงสุดในปี 2542 และต่ำสุดในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 27 และร้อยละ 13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

ปี	สินทรัพย์รวม		สินทรัพย์ที่มีตัวตน		เงินลงทุน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2542	130	30	81	36	61	27
2543	99	23	50	22	59	26
2544	69	16	35	15	37	16
2545	78	17	33	15	42	18
2546	64	14	28	12	29	13
รวม	440	100	227	100	228	100

จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนการรับรู้การด้อยค่าสูงสุด 63 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.3 และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสูงสุด 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.8 เนื่องจากกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจอย่างมาก และสินทรัพย์ส่วนใหญ่ก็เป็น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์รอการพัฒนาหรือระหว่างการพัฒนา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ย่อมมีความเป็นไปได้ที่มูลค่าของสินทรัพย์จะมีการเปลี่ยนแปลง จนทำให้มีโอกาสที่จะรับรู้การด้อยค่ามากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนสูงสุดคือ กลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตารางที่ 4.3 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	สินทรัพย์รวม		สินทรัพย์ที่มีตัวตน		เงินลงทุน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	24	5.5	12	5.3	12	5.3
อาหารและเครื่องดื่ม	35	8.0	14	6.2	20	8.8
ของใช้ในครัวเรือน	9	2.0	3	1.3	8	3.5
อัญมณีและเครื่องประดับ	3	0.7	3	1.3	0	0.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	5	1.1	1	0.4	5	2.2
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	40	9.1	12	5.3	30	13.2
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	13	3.0	4	1.8	9	3.9
เครื่องมือและเครื่องจักร	5	1.1	5	2.2	3	1.3
บรรจุภัณฑ์	13	3.0	7	3.1	6	2.6
เยื่อกระดาษและกระดาษ	2	0.5	1	0.4	1	0.4
ยานพาหนะและอุปกรณ์	9	2.0	4	1.8	4	1.8
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	28	6.4	19	8.4	10	4.4
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	63	14.3	45	19.8	26	11.4
พลังงาน	15	3.4	9	4.0	2	0.9
เหมืองแร่	2	0.5	2	0.9	2	0.9
พาณิชย์	32	7.3	9	4.0	27	11.8
บันเทิงและสันทนาการ	22	5.0	13	5.7	7	3.1
การแพทย์	21	4.8	5	2.2	18	7.9
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	14	3.2	8	3.5	5	2.2
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	15	3.4	3	1.3	8	3.5
บริการเฉพาะกิจ	2	0.5	0	0	2	0.9
ขนส่ง	7	1.6	6	2.6	2	0.9
คลังสินค้าและไฮโล	5	1.1	2	0.9	4	1.8
สื่อสาร	28	6.4	19	8.4	10	4.4
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	12	2.7	8	3.5	4	1.8
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	9	2.0	9	4.0	0	0
อื่น	7	1.6	4	1.8	3	1.3
รวม	440	100	227	100	228	100

การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์มีผลกระทบต่อมูลค่าของสินทรัพย์และที่สืบเนื่องกันคือราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจากตารางที่ 4.4 ซึ่งเป็นการแสดงการเปรียบเทียบมูลค่าสินทรัพย์รวม (Total Assets) และราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น (Book Value of Equity) ก่อนการรับรู้การด้อยค่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า จำแนกเป็นรายปีและในภาพรวม ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) สินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)

สินทรัพย์รวมโดยรวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีมูลค่าเฉลี่ย 11,363 ล้านบาท สูงกว่ากลุ่มที่ไม่รับรู้การด้อยค่าที่มีมูลค่าเฉลี่ยเพียง 8,000 ล้านบาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สินทรัพย์รวมเฉลี่ยจำแนกเป็นรายปีของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในปี 2546 ที่สินทรัพย์รวมเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมูลค่าสินทรัพย์รวมสูงสุดของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าเท่ากับ 326,814 ล้านบาท และ 260,309 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนมูลค่าต่ำสุดของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าเท่ากับ 212 ล้านบาท 205 ล้านบาท ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีมูลค่าสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าหรืออาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีขนาดกิจการที่ใหญ่กว่าเมื่อพิจารณาจากมูลค่าของสินทรัพย์รวม

2) ราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)

ราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีราคาตามบัญชีเฉลี่ย 3,564 ล้านบาท ซึ่งไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีราคาตามบัญชีเฉลี่ย 2,787 ล้านบาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวมเฉลี่ยจำแนกเป็นรายปี พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในปี 2546 ที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับมูลค่าสูงสุดของราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่ามีมูลค่าเท่ากับ 131,138 ล้านบาท และ 87,967 ล้านบาท ส่วนมูลค่าต่ำสุดของกลุ่มของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่ามีมูลค่าเท่ากับ -50,431 ล้านบาท และ -15,268 ล้านบาท ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า เงินลงทุนในสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงาน (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่ากับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่ามาจากส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายในกิจการ ในจำนวนที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.4 มูลค่าของสินทรัพย์รวมและราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น
(ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า (หน่วย : ล้านบาท)			กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า (หน่วย : ล้านบาท)			ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน]	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน]	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
สินทรัพย์รวม								
2542	8,498 (2,978) [14,750]	99,008	283	6,445 (1,762) [15,516]	144,810	271	1.138	0.256
2543	8,836 (299) [22,865]	167,860	212	8,979 (1,937) [23,566]	260,309	306	-0.049	0.961
2544	10,733 (3,168) [22,911]	143,857	297	8,640 (1,948) [23,620]	236,023	205	0.643	0.520
2545	13,679 (2,832) [38,892]	298,777	320	8,096 (2,086) [22,955]	235,680	257	1.192	0.236
2546	18,951 (4,623) [51,811]	326,814	537	7,583 (2,168) [18,167]	168,111	261	1.726	0.089
รวม	11,363 (3,140) [30,426]	326,814	212	8,000 (1,993) [21,146]	260,309	205	2.104	0.036

ตารางที่ 4.4 มูลค่าของสินทรัพย์รวมและราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น
(ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) (ต่อ)

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า (หน่วย : ล้านบาท)			กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า (หน่วย : ล้านบาท)			ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน]	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน]	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
ราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น								
2542	2,193 (823) [4,746]	26,557	-10,947	1,864 (686) [3,930]	24,322	-8,319	0.641	0.522
2543	1,919 (945) [5,341]	28,476	-22,446	2,442 (790) [6,203]	6,476	-10,962	-0.710	0.478
2544	3,159 (164) [6,715]	45,637	-18,189	2,678 (845) [6,472]	66,127	-15,268	0.531	0.596
2545	4,571 (1,571) [14,794]	99,481	-50,431	3,192 (1,062) [7,758]	87,967	-1,072	0.798	0.435
2546	8,103 (2,550) [21,770]	131,138	-1,891	3,423 (1,202) [7,228]	63,596	-71	1.694	0.095
รวม	3,564 (1,359) [11,435]	131,138	-50,431	2,787 (930) [6,592]	87,967	-15,268	1.331	0.184

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา

ในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา สามารถนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ตัวแปรตาม และ (2) ตัวแปรอิสระ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ตัวแปรตาม

ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ โอกาสในการรับรู้การด้อยค่า (โอกาสที่จะรับรู้หรือไม่รับรู้การด้อยค่า) และขนาดในการรับรู้การด้อยค่า โดยจำแนกตามสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วย สินทรัพย์รวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุน

จากตารางที่ 4.5 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมมีจำนวน 440 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด โดยมีมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรวมเฉลี่ย 195 ล้านบาท โดยในปี 2542 มูลค่าเฉลี่ยสูงสุดและในปี 2546 มีมูลค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 300 ล้านบาท และ 90 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่านั้น มีทั้งกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน เงินลงทุน และกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้การด้อยค่าสินทรัพย์ประเภทอื่น เช่น สินทรัพย์รอการขาย สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าสินทรัพย์ในภาพรวม สินทรัพย์ที่มีตัวตน และเงินลงทุนเท่านั้น

จากตารางที่ 4.6 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตนมีจำนวน 227 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด โดยมีมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนเฉลี่ย 163 ล้านบาท โดยมีมูลค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2544 และต่ำสุดในปี 2543 เท่ากับ 354 และ 94 ล้านบาท ตามลำดับ และจากตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนมีจำนวน 228 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด โดยมีมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเฉลี่ย 117 ล้านบาท โดยมีมูลค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2545 และต่ำสุดในปี 2544 เท่ากับ 200 และ 52 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน
จากการด้อยค่าของสินทรัพย์รวม

ปี	จำนวน ตัวอย่าง	ตัวอย่างที่รับรู้การด้อยค่า		(หน่วย : พันบาท)		
		จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2542	285	130	46	299,583.78	37,592.92	1,347,056.77
2543	284	99	35	123,446.09	12,292.65	355,710.54
2544	280	69	25	209,903.59	13,755.07	782,075.06
2545	285	78	27	182,637.77	20,451.35	843,202.52
2546	293	64	22	90,336.36	12,854.19	197,370.21
รวม	1,427	440	31	194,722.00	20,131.59	890,250.36

ตารางที่ 4.6 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน
จากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน

ปี	จำนวน ตัวอย่าง	ตัวอย่างที่รับรู้การด้อยค่า		(หน่วย : พันบาท)		
		จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2542	285	81	28	181,258.71	43,000.00	504,860.26
2543	284	50	18	73,994.37	18,851.10	173,134.75
2544	280	35	13	354,042.27	25,956.62	1,048,888.91
2545	285	33	12	104,918.90	27,814.50	280,205.16
2546	293	28	10	95,440.77	20,332.18	174,265.36
รวม	1,427	227	16	162,589.51	28,130.66	534,380.96

ตารางที่ 4.7 จำนวนตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่าและมูลค่าของรายการขาดทุน
จากการด้อยค่าของเงินลงทุน

ปี	จำนวน ตัวอย่าง	ตัวอย่างที่รับรู้การด้อยค่า		(หน่วย : พันบาท)		
		จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2542	285	61	21	131,701.42	19,542.55	284,828.81
2543	284	59	21	110,460.71	7,321.00	363,270.21
2544	280	37	13	52,265.20	7,381.60	234,979.00
2545	285	42	15	200,239.15	4,452.81	888,876.13
2546	293	29	10	58,673.89	10,318.10	161,746.50
รวม	1,427	228	16	116,650.74	10,005.00	460,780.98

2) ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระที่สนใจศึกษาในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย (1) ความสามารถในการทำ
กำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (3) การ
เปลี่ยนประธานกรรมการ และ(4) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ ซึ่งสามารถนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน
โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets : ROA)

ตารางที่ 4.8 เป็นตารางเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ากับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า โดยผลตอบแทนหรือกำไรที่นำมาคำนวณอัตราผลตอบแทนดังกล่าวเป็นกำไรที่หักผลกระทบจากการรับรู้การด้อยค่าแล้ว พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีค่าเท่ากับ -2.44% ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 9.64% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายปี พบว่าเฉพาะปี 2545 และ 2546 เท่านั้น ที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เมื่อประมวลผลเพิ่มเติมโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปี 2542 - 2543 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ และค่าเฉลี่ยของปี 2545 - 2546 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว พบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 2 ช่วงของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.9 ผลตอบแทนหรือกำไรที่นำมาคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเป็นกำไรที่บวกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ดังนั้นอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมที่นำมาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่รับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าเป็นอัตราผลตอบแทนที่ยังไม่รวมผลกระทบจากการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ จากการประมวลผลพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 1.48% กับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 9.51% ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายปี พบว่าส่วนใหญ่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในปี 2545 ที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปี 2542 - 2543 ที่เป็นการประมวลผลเพิ่มเติมพบว่า ค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปี 2545 - 2546 พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากที่กล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมก่อนการรับรู้การด้อยค่าของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ โดยการจำแนกประมวลผลเป็นช่วงปี 2542 - 2543 และ ปี 2545 - 2546 กลับพบว่า เฉพาะช่วงปี 2542 - 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเท่านั้น ที่ค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ช่วงปี 2545 - 2546 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว ค่าเฉลี่ยอัตรา

ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.8 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมตามข้อมูลในงบการเงิน (หลังรับรู้การด้อยค่า)

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : %)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : %)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542	130	-6.32 (-0.30) [36.40]	155	26.25 (6.23) [278.51]	-1.323	0.187
2543	99	-11.07 (4.74) [106.05]	185	4.37 (6.06) [17.83]	-1.438	0.154
2544	69	5.60 (5.87) [16.52]	211	6.30 (6.66) [12.74]	-0.363	0.717
2545	78	2.68 (5.47) [10.88]	207	7.81 (7.63) [9.82]	-3.820	0.000
2546	64	4.54 (6.40) [13.92]	229	7.39 (7.95) [8.73]	-2.001	0.046
รวม	440	-2.44 (4.44) [55.08]	987	9.64 (6.81) [110.91]	-2.151	0.032
ประมวลผลเพิ่มเติม						
ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : %)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : %)	ค่าสถิติ t	p-value (2 tailed)
2542 - 2543	229	-8.37	340	14.34	-1.734	0.084
2545 - 2546	142	3.52	436	7.59	-4.178	0.000

ตารางที่ 4.9 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมก่อนหักรายการค่าเผื่อการด้อยค่า

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : %)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : %)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542	130	1.37 (3.47) [20.00]	155	26.25 (6.23) [278.51]	-1.016	0.310
2543	99	-6.96 (5.75) [95.23]	185	4.30 (5.88) [17.75]	-1.166	0.246
2544	69	6.99 (6.14) [15.15]	211	5.60 (6.50) [9.43]	0.904	0.367
2545	78	4.52 (6.25) [8.72]	207	7.72 (7.58) [9.63]	-2.567	0.011
2546	64	5.11 (6.19) [13.05]	229	7.59 (7.82) [10.64]	-1.567	0.118
รวม	440	1.48 (5.51) [47.32]	987	9.51 (12.58) [110.87]	-1.460	0.144
ประมวลผลเพิ่มเติม						
ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : %)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : %)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542 - 2543	229	-2.23	340	14.31	-1.278	0.202
2545 - 2546	142	4.78	436	7.65	-2.873	0.004

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยก่อนกับหลังการรับรู้การด้อยค่า ผลการศึกษาพบว่า อัตรา

ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมก่อนการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 1.48% สูงกว่าค่าเฉลี่ยหลังการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ -2.44% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการเปรียบเทียบเป็นรายปี และการเปรียบเทียบโดยการจำแนกการประมวลผลเป็นปี 2542 - 2543 และ ปี 2545 - 2546 จึงสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยจะลดลงเมื่อมีการรับรู้การด้อยค่า อย่างไรก็ตาม จากการประมวลผลเพิ่มเติม เฉพาะปี 2542 - 2543 เท่านั้นที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยทั้งก่อนและหลังการรับรู้การด้อยค่ามีค่าเป็นลบ แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี 2542 - 2543 กิจกรรมไม่สามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่กิจการได้ ซึ่งอาจเกิดจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้กิจการส่วนใหญ่ประสบภาวะขาดทุน

ตารางที่ 4.10 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า

ปี	จำนวน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (หน่วย : %)		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
		ก่อนรับรู้การด้อยค่า	หลังรับรู้การด้อยค่า	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
		ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน]	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน]		
2542	130	1.37 (3.47) [20.00]	-6.32 (-0.30) [36.40]	2.810	0.006
2543	99	-6.96 (5.75) [95.23]	-11.07 (4.74) [106.05]	2.531	0.013
2544	69	6.99 (6.14) [15.15]	5.60 (5.87) [16.52]	3.057	0.003
2545	78	4.52 (6.25) [8.72]	2.68 (5.47) [10.88]	4.497	0.000
2546	64	5.11 (6.19) [13.05]	4.54 (6.40) [13.92]	2.988	0.004
รวม	440	1.48 (5.51) [47.32]	-2.44 (4.44) [55.08]	4.247	0.000

ตารางที่ 4.10 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า (ต่อ)

ปี	จำนวน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (หน่วย : %)		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
		ก่อนรับรู้การด้อยค่า	หลังรับรู้การด้อยค่า	ค่าสถิติ t	p-value
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		(2 tailed)
ประมวลผลเพิ่มเติม					
2542 - 2543	229	-2.23	-8.37	3.601	0.000
2545 - 2546	142	4.78	3.52	5.162	0.000

2.2) ค่าสถิติพื้นฐานของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

(Debt to Assets Ratio : DA)

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ากับกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า โดยสินทรัพย์ที่นำมาคำนวณเป็นสินทรัพย์รวมที่หักรายการค่าเผื่อการด้อยค่าแล้ว ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่ามีค่าเท่ากับ 0.70 เท่า ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 0.52 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายปี พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยในปี 2542 และปี 2543 ของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นปี 2544 - 2546 ที่การเปรียบเทียบดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากการจำแนกการประมวลผลเป็นปี 2542 - 2543 และปี 2545 - 2546 พบว่าเฉพาะปี 2542 - 2543 เท่านั้นที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.12 สินทรัพย์รวมที่นำมาคำนวณอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเป็นสินทรัพย์ที่บวกกลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนั้นอัตราส่วนที่นำมาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่รับรู้การด้อยค่าและกลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าจึงเป็นอัตราส่วนที่ยังไม่รวมผลกระทบจากรายการค่าเผื่อรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 0.65 เท่า สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ 0.51 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายปี พบว่าค่าเฉลี่ยก่อนการรับรู้การด้อยค่าของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากการจำแนกการประมวลผลเป็นปี 2542 - 2543 และปี 2545 - 2546

พบว่า เฉพาะปี 2542 - 2543 เท่านั้นที่ค่าเฉลี่ยก่อนการรับรู้การด้อยค่าของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมก่อนการรับรู้การด้อยค่าของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า แต่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ โดยจำแนกประมวลผลเพิ่มเติมเป็นปี 2542 - 2543 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ และปี 2545 - 2546 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว พบว่า เฉพาะในช่วงปี 2542 - 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำเท่านั้นที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการรับรู้การด้อยค่า แต่ค่าเฉลี่ยในช่วงปี 2545 - 2546 กลับไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมตามข้อมูลในงบการเงิน (หลังรับรู้การด้อยค่า)

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : เท่า)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : เท่า)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542	130	0.7866 (0.6589) [0.7331]	155	0.6251 (0.5348) [0.8568]	1.691	0.092
2543	99	0.7653 (0.5700) [1.2622]	185	0.5802 (0.5503) [0.4024]	1.831	0.068
2544	69	0.5702 (0.5237) [0.3358]	211	0.5357 (0.5086) [0.3639]	0.696	0.487
2545	78	0.7876 (0.4796) [2.3314]	207	0.4590 (0.4585) [0.2531]	1.242	0.218
2546	64	0.4897 (0.4939) [0.2661]	229	0.4422 (0.4448) [0.2353]	1.385	0.167
รวม	440	0.7048 (0.5510) [1.2281]	987	0.5203 (0.4913) [0.4516]	3.061	0.002
ประมวลผลเพิ่มเติม						
	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
ปี	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542 - 2543	229	0.7774	340	0.6007	2.564	0.011
2545 - 2546	142	0.6532	436	0.4501	1.388	0.167

ตารางที่ 4.12 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมก่อนหักรายการค่าเผื่อการด้อยค่า

ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : เท่า)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน] (หน่วย : เท่า)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542	130	0.7002 (0.6282) [0.5000]	155	0.6240 (0.5348) [0.8568]	0.894	0.372
2543	99	0.7195 (0.5546) [1.1433]	185	0.5691 (0.5457) [0.3893]	1.623	0.106
2544	69	0.5366 (0.5178) [0.2815]	211	0.5252 (0.5069) [0.3547]	0.242	0.809
2545	78	0.7462 (0.4496) [2.2527]	207	0.4527 (0.4524) [0.2487]	1.148	0.254
2546	64	0.4695 (0.4823) [0.2543]	229	0.4363 (0.4400) [0.2313]	0.992	0.322
รวม	440	0.6535 (0.5359) [1.1345]	987	0.5131 (0.4847) [0.4469]	2.510	0.012
ประมวลผลเพิ่มเติม						
ปี	กลุ่มรับรู้การด้อยค่า		กลุ่มไม่รับรู้การด้อยค่า		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
2542 - 2543	229	0.7085	340	0.5941	1.834	0.067
2545 - 2546	142	0.6214	436	0.4441	1.255	0.212

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนกับหลังรับรู้การด้อยค่า ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยโดยรวมก่อนการรับรู้การด้อยค่ามีค่าเท่ากับ 0.65 เท่า ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยหลังการรับรู้การด้อยค่าที่มีค่าเท่ากับ

0.70 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายปีและ
 จำแนกการประมวลผลเพิ่มเติมเป็นปี 2542 - 2543 และ ปี 2545 - 2546 จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วน
 หนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นเมื่อรับรู้การด้อยค่าเนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์ลดลง

ตารางที่ 4.13 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า

ปี	จำนวน	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (หน่วย : เท่า)		ผลต่างค่าเฉลี่ย	
		ก่อนรับรู้การด้อยค่า	หลังรับรู้การด้อยค่า	ค่าสถิติ t	p-value (2-tailed)
		ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน]	ค่าเฉลี่ย (ค่ามัธยฐาน) [ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน]		
2542	130	0.7002 (0.6282) [0.5000]	0.7866 (0.6589) [0.7331]	-2.158	0.033
2543	99	0.7195 (0.5546) [1.1433]	0.7653 (0.5700) [1.2622]	-2.279	0.025
2544	69	0.5366 (0.5178) [0.2815]	0.5702 (0.5237) [0.3358]	-3.103	0.003
2545	78	0.7462 (0.4496) [2.2527]	0.7876 (0.4796) [2.3314]	-3.931	0.000
2546	64	0.4695 (0.4823) [0.2543]	0.4897 (0.4939) [0.2661]	-5.393	0.000
รวม	440	0.6535 (0.5359) [1.1345]	0.7048 (0.5510) [0.2281]	-3.971	0.000
ประมวลผลเพิ่มเติม					
ปี	จำนวน	ก่อนรับรู้การด้อยค่า	หลังรับรู้การด้อยค่า	ผลต่างค่าเฉลี่ย	
		ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	ค่าเฉลี่ย (หน่วย : เท่า)	ค่าสถิติ t	p-value (2 tailed)
2542 - 2543	299	0.7085	0.7774	-2.830	0.005
2545 - 2546	142	0.6215	0.6533	-5.244	0.000

2.3) การเปลี่ยนประธานกรรมการ

จากตารางที่ 4.14 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล 1,427 ตัวอย่าง มีการเปลี่ยนประธานกรรมการจำนวน 142 ตัวอย่าง โดยในปี 2542 มีการเปลี่ยนประธานกรรมการสูงสุด จำนวน 41 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29 และปี 2546 มีการเปลี่ยนประธานกรรมการน้อยที่สุดเพียง 19 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13

ตารางที่ 4.14 จำนวนการเปลี่ยนประธานกรรมการ

ปี	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่างที่เปลี่ยนประธานกรรมการ	ร้อยละ
2542	285	41	29
2543	284	27	19
2544	280	28	20
2545	285	27	19
2546	293	19	13
รวม	1,427	142	100

2.4) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

จากตาราง 4.15 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล 1,427 ตัวอย่าง มีการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการจำนวน 168 ตัวอย่าง โดยในปี 2542 มีการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการสูงสุด จำนวน 50 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30 และในปี 2543 และ ในปี 2544 มีการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการน้อยที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16

ตารางที่ 4.15 จำนวนการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

ปี	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่างที่เปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ	ร้อยละ
2542	285	50	30
2543	284	27	16
2544	280	27	16
2545	285	36	21
2546	293	28	17
รวม	1,427	168	100

4.2 สถิติเชิงอนุมาน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน เป็นเทคนิคทางสถิติในการประมวลผลข้อมูล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร (ตัวแปรอิสระ) กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และขนาดในการรับรู้การด้อยค่า (ตัวแปรตาม) ตามตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งแสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 ในส่วนของการพัฒนาสมมติฐานและตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ผลการทดสอบกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น (1) สินทรัพย์รวม (2) สินทรัพย์ที่มีตัวตน และ (3) เงินลงทุน จำแนกตามประเภทของสินทรัพย์แสดงได้ดังนี้

4.2.1.1 สินทรัพย์รวม ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึงสมมติฐานที่ 4 ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบ แสดงดังนี้

$$P(event_{TA}) = \frac{1}{1 + e^{-z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 DA + \beta_3 \Delta CH + \beta_4 \Delta MD + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการทดสอบความเหมาะสมของสมการแบบโครงสร้างโดยใช้ค่าไคสแควร์ จาก Hosmer and Lemeshow Test พบว่าสมการแบบโครงสร้างมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 13.468 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.097 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดคือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแบบโครงสร้างมีความเหมาะสม นั่นคือตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระในสมการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนค่าไคสแควร์ ที่ได้จาก Omnibus Test of Model Coefficients ซึ่งใช้ในการทดสอบว่าโอกาส (ความน่าจะเป็น) ที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่าตัวแบบโดยรวมมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 35.171 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว

จากข้อสรุปที่ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ข้างต้น เมื่อมีการทดสอบต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม โดยพิจารณา ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ Wald และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (β) จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.16 ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการแบบโครงสร้าง โดยจะเน้นที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (โอกาสในการรับรู้การด้อยค่า) หรือไม่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) และการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็นได้ดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลในตารางที่ 4.16 ทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 1 จึงสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยพิจารณาค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.049 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และค่าเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 2 เนื่องจากความสัมพันธ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ โดยพิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.005 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 3 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.490 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึง

การเปลี่ยนแปลงประจําการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสําคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม** การประมวลผลทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 4 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald มีค่าเท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสําคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่ได้จาก การประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ Wald	p-value
Constant			-1.099	77.867*	0.000
ROA	-	-	-0.967	3.874*	0.049
DA	-	+	0.491	7.819*	0.005
CH	+	+	0.136	0.477	0.490
MD	+	+	0.464	6.701*	0.010

* มีระดับนัยสําคัญทางสถิติที่ 0.05
 Hosmer and Lemeshow Test : Chi-Square = 13.468 , p-value = 0.097
 Omnibus Test of the Model Coefficients : Chi-Square = 35.171 , p-value = 0.000
 Nagelkerke R Square หรือ Pesudo R² = 0.034

หมายเหตุ : ตัวอย่างที่ใช้ประมวลผล 1,426 ตัวอย่าง เนื่องจากมีตัวอย่างเป็นค่าผิดปกติ 1⁴ตัวอย่าง

⁴ ค่าผิดปกติพิจารณาจาก (กัลยา วินิจฉัยบัญชา , 2546 : 374)

1. ค่า Standardized Residual ของตัวอย่าง ถ้ามมากกว่า 3 หรือน้อยกว่า -3 จะถือว่าเป็นค่าผิดปกติ ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้ค่า Standardized Residual โดยถ้ามมากกว่า 3 หรือน้อยกว่า -3 ถือว่าตัวอย่งนั้น ผิดปกติ ต้องตัดออกจากการวิเคราะห์

2. ค่า Distance ซึ่งประกอบด้วย Mahalanobis, Cook, Leverage

3. แผนภาพการกระจายของ X และ Y

4.2.1.2 **สินทรัพย์ที่มีตัวตน** ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึง สมมติฐานที่ 4 ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบแสดงดังนี้

$$P(event_{FA}) = \frac{1}{1+e^{-z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 DA + \beta_3 \Delta CH + \beta_4 \Delta MD + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการทดสอบความเหมาะสมของสมการแบบ โครงสร้างโดยใช้ค่าไคสแควร์ จาก Hosmer and Lemeshow Test พบว่า สมการแบบโครงสร้างที่ใช้มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 13.426 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.098 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแบบโครงสร้างมีความเหมาะสม นั่นคือตัวแปรตาม กับตัวแปรอิสระในสมการมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนค่าไคสแควร์ ที่ได้จาก Omnibus Test of Model Coefficients ซึ่งใช้ในการทดสอบว่าโอกาส (ความน่าจะเป็น) ที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่าตัวแบบโดยรวมมีค่าไคสแควร์ 54.849 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว

จากข้อสรุปที่ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ข้างต้น เมื่อมีทดสอบต่อไปว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยพิจารณา ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ Wald และค่าสัมประสิทธิ์ (β) จากผลการศึกษา ในตารางที่ 4.17 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็นได้ดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลในตารางที่ 4.17 ทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 1 จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 2 เนื่องจากความสัมพันธ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ โดยพิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 3 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.604 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 4 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.733 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึงการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับ
โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน

ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่ได้จากการ ประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ Wald	p-value
Constant			-2.141	185.503*	0.000
ROA	-	-	-1.661	7.481*	0.006
DA	-	+	0.905	18.785*	0.000
CH	+	+	0.129	0.270	0.604
MD	+	+	0.080	0.116	0.733

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Hosmer and Lemeshow Test : Chi-Square = 13.426 , p-value = 0.098
Omnibus Test of the Model Coefficients : Chi-Square = 54.849 , p-value = 0.000
Nagelkerke R Square หรือ Pseudo R² = 0.065

หมายเหตุ : ตัวอย่างที่ใช้ในการประมวลผล 1,426 ตัวอย่าง เนื่องจากมีตัวอย่างที่เป็นค่าผิดปกติ 1 ตัวอย่าง

4.2.1.3 เงินลงทุน ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึงสมมติฐานที่ 4
ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบแสดงดังนี้

$$P(event_{INV}) = \frac{1}{1+e^{-z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 ROA + \beta_2 DA + \beta_3 \Delta CH + \beta_4 \Delta MD + \varepsilon$$

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการทดสอบความเหมาะสมของสมการแบบ
โครงสร้างโดยใช้ค่าไคสแควร์จาก Hosmer and Lemeshow Test พบว่าสมการแบบโครงสร้างที่ใช้
มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 7.049 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.531 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทาง
สถิติที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแบบโครงสร้างมีความเหมาะสม นั่นคือ ตัวแปร
ตามกับตัวแปรอิสระใน สมการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนค่าไคสแควร์ที่ได้จาก Omnibus Test of Model Coefficients ซึ่งใช้
ในการทดสอบว่าโอกาส (ความน่าจะเป็น) ที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนขึ้นอยู่กับตัวแปร
อิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่าตัวแบบโดยรวมมีค่าไคสแควร์ 6.208 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.184 ซึ่ง
มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่า
ของเงินลงทุนไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร

ถึงแม้ว่าจากข้อสรุปที่ว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารข้างต้น แต่เมื่อทดสอบต่อไปว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ Wald และค่าสัมประสิทธิ์ (β) จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.18 กลับพบว่าไม่มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

จากผลการทดสอบข้างต้นค่าไคแอสควร์จาก Omnibus Test of Model Coefficients ที่พบว่าโอกาสที่บริษัทจะรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร แต่เมื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวแปร กลับพบว่า การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบมีความขัดแย้งกัน ทั้งนี้เกิดจากการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองจนเกิดปัญหา Multicollinearity

ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการประมวลผลข้อมูลตามการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก โดยใช้วิธี Backward Stepwise : LR ซึ่งเป็นวิธีการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ โดยในขั้นแรกจะนำตัวแปรอิสระทุกตัวเข้าสมการและในขั้นถัดไป ตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามจะถูกตัดออกจากสมการครั้งละตัว จนกระทั่งไม่สามารถตัดตัวแปรอิสระตัวใดได้อีก ตัวแปรอิสระที่เหลือจึงเป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งจากการประมวลผล พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน) คือ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ ดังแสดงในตารางที่ 4.19 ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็นได้ดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากตารางที่ 4.18 ทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 3 จึงสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.783 มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ หมายถึงอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากตารางที่ 4.18 ทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานข้อ 2 จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.605 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ หมายถึงอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากตารางที่ 4.18 ทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 15 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.753 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากตารางที่ 4.19 ทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 4 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ Wald ที่มีค่าเท่ากับ 0.013 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับ
โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่ได้จาก การประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ Wald	p-value
Constant			-1.692	239.243*	0.000
ROA	-	-	-0.032	0.076	0.783
DA	-	-	-0.071	0.267	0.605
CH	+	+	0.076	0.099	0.753
MD	+	+	0.475	4.998*	0.025

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Hosmer and Lemeshow Test : Chi-Square = 7.049 , p-value = 0.531
Omnibus Test of the Model Coefficients : Chi-Square = 6.208 , p-value = 0.184
Nagelkerke R Square หรือ Pesudo R² = 0.007

หมายเหตุ : ตัวอย่างที่ใช้ในการประมวลผล 1,427 ตัวอย่าง เนื่องจากไม่มีตัวอย่างที่เป็นค่าผิดปกติ

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับ
โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน โดยวิธี Backward Stepwise : LR

ตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่ได้จาก การประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ Wald	p-value
Constant			-1.727	481.414*	0.000
MD	+	+	0.498	6.156*	0.013

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Hosmer and Lemeshow Test : Chi-Square = 12.050 , p-value = 0.149
Omnibus Test of the Model Coefficients : Chi-Square = 5.757 , p-value = 0.016
Nagelkerke R Square หรือ Pesudo R² = 0.007

หมายเหตุ : ตัวอย่างที่ใช้ในการประมวลผล 1,427 ตัวอย่าง เนื่องจากไม่มีตัวอย่างที่เป็นค่าผิดปกติ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
ด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า สามารถสรุปผลการศึกษได้ตาม
ตารางที่ 4.20 ว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่มี

ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ (1) โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมมี 3 ปัจจัย ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และการเปลี่ยนแปลงนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า (2) โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนมี 2 ปัจจัย ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า และ (3) โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนมี 1 ปัจจัย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า

ตารางที่ 4.20 สรุปผลการทดสอบกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

ประเภทสินทรัพย์	ตัวแปรอิสระ	ผลการวิจัย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%		
		ความสัมพันธ์ ณ ระดับ นัยสำคัญทาง สถิติ	ทิศทาง ความสัมพันธ์	การทดสอบ สมมติฐาน
สินทรัพย์รวม	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	มี	-	ยอมรับ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ	มี	+	ยอมรับ
สินทรัพย์ที่มีตัวตน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	มี	-	ยอมรับ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
เงินลงทุน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ	มี	+	ยอมรับ

หมายเหตุ + = มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

- = มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

4.2.1.4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากตารางที่ 4.20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย (1) ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) (3) การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ และ(4) การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งจำแนกเป็น (1) สินทรัพย์รวม (2) สินทรัพย์ที่มีตัวตน และ(3) เงินลงทุน การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน ถึงแม้จะพบว่าความสัมพันธ์มีทิศทางตรงกันข้าม ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ถึงแม้ความสัมพันธ์จะมีทิศทางตรงกันข้ามตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเกิดจากเงินลงทุนมิใช่สินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการ จึงมิใช่สินทรัพย์หลักที่ก่อให้เกิดกำไรที่จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานหลักของกิจการ และเงินลงทุนบางส่วนของกิจการอาจมิได้อยู่ในการบริหารงานของกิจการเองโดยตรง ซึ่งการพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนอาจต้องพิจารณาถึงกิจการที่ไปลงทุนว่ามีความสามารถในการทำกำไรเป็นอย่างไร มีผลขาดทุนสะสมจำนวนมากเป็นระยะเวลายาวนาน มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือเลิกกิจการหรือไม่ ส่งผลให้เงินลงทุนนั้นมีมูลค่าลดลงอย่างชัดเจนหรือไม่มีมูลค่า ทำให้มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะไม่ได้ผลตอบแทนจากเงินลงทุนดังกล่าว จึงทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการไม่ได้สะท้อนถึงสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ไม่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของ

สินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Loh และ Tan (2002) แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ถึงแม้จะพบว่าทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อสรุปข้างต้นที่พบความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้สำหรับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน อาจเป็นผลมาจากผลกระทบจากข้อมูลในปี 2542 - 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ ผู้วิจัยจึงทำการประมวลผลเพิ่มเติมโดยแบ่งข้อมูลออกเป็นข้อมูลในปี 2542 - 2543 เปรียบเทียบกับปี 2545 - 2546 ดังแสดงในตารางที่ 4.21 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ช่วงเวลา แต่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมทั้ง 2 ช่วงเวลาถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นการพบความสัมพันธ์ดังกล่าว อาจเกิดจากในระหว่างปี 2542 - 2546 เป็นช่วงที่สถาบันการเงินมีความกังวลเกี่ยวกับการเก็บหนี้ จึงอาจทำให้มีเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่ยุ่ยยากและซับซ้อนขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถาบันการเงินมีการให้สินเชื่อในอัตราที่ลดลงและลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 ดังแสดงในตารางที่ 4.22 ถึงแม้ในปี 2545 - 2546 จะเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัวแล้วก็ตาม การได้รับสินเชื่อที่ยากขึ้นทำให้กิจการส่วนใหญ่ไม่คาดหวังที่จะก่อหนี้เพิ่มได้ เพราะนอกจากจะเป็นการยากในการได้รับสินเชื่อแล้ว อาจเสี่ยงต่อการประสบกับความล้มเหลวหากตัดสินใจลงทุนเพิ่ม กิจการจึงอาจไม่ให้ความสำคัญกับการรักษาระดับอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม แต่หันไปให้ความสำคัญกับมุมมองด้านอื่นเพื่อการรายงานผลการดำเนินงานที่จะปรับตัวสูงขึ้นในปีถัดไป เช่น การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ หรือเกิดพฤติกรรมล้างบาง (Take a Bath) จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับการไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน อาจอธิบายได้ในลักษณะเดียวกันกับกรณีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม กล่าวคือ เงินลงทุนมิใช่สินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการ และเงินลงทุนบางส่วนของกิจการอาจมิได้อยู่ในการบริหารงานของกิจการเองโดยตรง ซึ่งการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุนนั้น การพิจารณาในส่วนของความเสี่ยงต่อการชำระหนี้

หรือความเสี่ยงทางการเงินที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม น่าจะพิจารณาจากกิจการที่ไปลงทุนว่ามีความเสี่ยงทางการเงินอยู่ในระดับใด กำลังประสบปัญหาด้านการเงินจนเป็นเหตุให้มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะไม่สามารถเรียกเก็บเงินต้นหรือผลประโยชน์จากการลงทุนได้ หรือเงินลงทุนนั้นไม่มีการซื้อขายในตลาดอีกต่อไปเนื่องจากปัญหาทางการเงินของกิจการที่ไปลงทุน จึงทำให้อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์	ทิศทางความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมวลผล			ระดับนัยสำคัญทางสถิติ		
	2542-2546	2542-2543	2545-2546	2542-2546	2542-2543	2545-2546
สินทรัพย์รวม	+	+	+	Yes	No	No
สินทรัพย์ที่มีตัวตน	+	+	+	Yes	Yes	Yes
เงินลงทุน	-	-	-	No	No	No

Yes = มีนัยสำคัญทางสถิติ

No = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

+ = มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

- = มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

ตารางที่ 4.22 มูลค่าการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน

ปี	มูลค่าการให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลง	
		มูลค่า (ล้านบาท)	%
2540	30,045,049		
2541	30,615,940	570,891	2%
2542	27,288,005	-3,327,935	-11%
2543	24,626,822	-2,661,183	-10%
2544	23,509,785	-1,117,037	-5%
2545	23,021,861	-487,924	-2%
2546	24,085,303	1,063,441	5%
2547	25,742,584	1,657,281	7%

ที่มา : ข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในหัวข้อฐานข้อมูลเศรษฐกิจ (www.bot.or.th)

3) การเปลี่ยนประธานกรรมการ

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนประธานกรรมการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่า การเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท ถึงแม้ความสัมพันธ์จะเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่า การเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท ซึ่งการไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว เกิดจากการที่ในบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการและคณะกรรมการบริษัทนั้น เป็นผู้ที่กำหนดทิศทาง นโยบาย ตลอดจนติดตามการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งคณะกรรมการบริษัทมิได้เป็นผู้บริหารงานหรือตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของบริษัทด้วยตนเอง แต่จะมีการแต่งตั้งให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตาม ทิศทางนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ทำให้ประธานกรรมการไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจ หรือลงลึกในรายละเอียดว่าต้องรับรู้การด้อยค่าหรือไม่ ดังนั้นจึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนประธานกรรมการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า

4) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่า การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน ถึงแม้จะพบว่ามี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยดังกล่าวขัดแย้งกับแนวคิดของผู้วิจัยที่คาดว่า การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ในการดำเนินงาน ภายใต้การควบคุมและการตัดสินใจของกิจการ หากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีข้อบ่งชี้การด้อยค่าก็น่าจะตัดสินใจรับรู้การด้อยค่าเพราะค่าใช้จ่ายหรือผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนจะกระทบกับผลประกอบการของกิจการ และส่งผลกระทบต่อประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการเอง ซึ่งการไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าเฉพาะกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน อาจเกิดจากได้รับผลกระทบจากการรวมข้อมูลในช่วงปี 2542 - 2543 ในการประมวลผล เนื่องจากในช่วงปีดังกล่าวเป็นปีที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 และยังคงประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นในระหว่างปี 2542 - 2543 กิจการส่วนใหญ่จึงต้องประสบกับภาวะขาดทุน สินทรัพย์ที่มีอยู่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่กิจการได้ จึงทำให้ฝ่ายบริหารไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มารับตำแหน่งใหม่หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งคนเดิมก็ต้องพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างมาก ซึ่งจากการเก็บข้อมูลก็พบว่าในช่วงปีดังกล่าวมีการรับรู้การด้อยค่าสูงกว่าในช่วงปี 2545 - 2546 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว ดังนั้นเพื่อสนับสนุนแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงทำการประมวลผลข้อมูลการรับรู้การด้อยค่าในช่วงปี 2542 - 2543 เปรียบเทียบกับปี 2545 - 2546 ซึ่งผลแสดงในตารางที่ 4.23 พบว่า ในช่วงปี 2542 - 2543 การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท แต่ในช่วงปี 2545 - 2546 กลับพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหากเศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์	ทิศทางความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมวลผล			ระดับนัยสำคัญทางสถิติ		
	2542-2546	2542-2543	2545-2546	2542-2546	2542-2543	2545-2546
สินทรัพย์รวม	+	+	+	Yes	No	Yes
สินทรัพย์ที่มีตัวตน	+	-	+	No	No	Yes
เงินลงทุน	+	+	+	Yes	No	Yes

Yes = มีนัยสำคัญทางสถิติ

No = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

+ = มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

- = มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

4.2.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ผลการทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น 1) สินทรัพย์รวม 2) สินทรัพย์ที่มีตัวตน และ 3) เงินลงทุน จำแนกตามประเภทของสินทรัพย์แสดงได้ ดังนี้

4.2.2.1 **สินทรัพย์รวม** ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ถึงสมมติฐานที่ 8 ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบแสดงดังนี้

$$Mag_{TA} = \alpha_0 + \alpha_1 ROA + \alpha_2 DA + \alpha_3 \Delta CH + \alpha_4 \Delta MD + \varepsilon$$

จากตารางที่ 4.24 ค่าสถิติ F ซึ่งใช้ในการทดสอบว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่า ตัวแบบโดยรวมมีค่าสถิติ F เท่ากับ 5.742 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.043 หมายความว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมได้ 0.043 หรือ 4.3 %

จากข้อสรุปที่ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ข้างต้น เมื่อมีการทดสอบต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ t และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (α) จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.24 ซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการแบบโครงสร้างโดยจะเน้นที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ขนาดในการรับรู้การด้อยค่า) หรือไม่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็น ดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผล ทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 5 จึงสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.088 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการ

รับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติที่ 6 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 6 จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.298 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ หมายถึงอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 7 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 7 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.611 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 8 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์รวม**

จากการประมวลผลทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 8 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม

ปัจจัย	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ ที่ได้จากการประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ ความถดถอย (α)	ค่าสถิติ t	p - value
Constant			0.094	10.254*	0.000
ROA	-	-	-0.028	-1.712	0.088
DA	-	-	-0.007	-1.043	0.298
CH	+	+	0.012	0.509	0.611
MD	+	+	0.082	3.981*	0.000

* ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Adjusted R² = 0.043
ค่าสถิติ F = 5.742 , p-value = 0.000

หมายเหตุ : จำนวนตัวอย่างที่ใช้ประมวลผล 422 ตัวอย่างเนื่องจากมีตัวอย่างที่เป็นค่าผิดปกติ 18 ตัวอย่าง

4.2.2.2 **สินทรัพย์ที่มีตัวตน** ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ถึงสมมติฐานที่ 8 ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบแสดงดังนี้

$$Mag_{FA} = \alpha_0 + \alpha_1 ROA + \alpha_2 DA + \alpha_3 \Delta CH + \alpha_4 \Delta MD + \varepsilon$$

จากตารางที่ 4.25 ค่าสถิติ F ซึ่งใช้ในการทดสอบว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่าตัวแบบโดยรวมมีค่าสถิติ F เท่ากับ 8.609 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.125 หมายความว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนได้ 0.125 หรือ 12.5%

จากข้อสรุปที่ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ข้างต้น เมื่อมีการทดสอบต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ t และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (α) จากผล

การศึกษาในตารางที่ 4.25 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็นดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 5 จึงสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.019 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผล ทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 6 จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.931 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบหมายถึง อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 7 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

การประมวลผลทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 7 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 8 ที่ว่า การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **สินทรัพย์ที่มีตัวตน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานข้อที่ 8 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.948 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึงการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน

ปัจจัย	ทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง (Expected sign)	ทิศทางความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมวลผล	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (α)	ค่าสถิติ t	p - value
Constant			0.050	7.579*	0.000
ROA	-	-	-0.022	-2.370*	0.019
DA	-	-	0.000	-0.086	0.931
CH	+	+	0.086	4.724*	0.000
MD	+	+	0.001	0.065	0.948

* ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Adjusted R² = 0.125
ค่าสถิติ F = 8.609 , p-value = 0.000

หมายเหตุ : จำนวนตัวอย่างที่ใช้ประมวลผล 215 ตัวอย่างเนื่องจากมีตัวอย่างเป็นค่าผิดปกติจำนวน 12 ตัวอย่าง

4.2.2.3 เงินลงทุน ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ถึงสมมติฐานที่ 8 ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบแสดงดังนี้

$$Mag_{INV} = \alpha_0 + \alpha_1 ROA + \alpha_2 DA + \alpha_3 \Delta CH + \alpha_4 \Delta MD + \varepsilon$$

จากตารางที่ 4.26 ค่าสถิติ F ซึ่งใช้ในการทดสอบว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว พบว่าตัวแบบโดยรวมมีค่าสถิติ F เท่ากับ 6.251 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) จึง

สามารถสรุปได้ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted R^2) มีค่าเท่ากับ 0.088 หมายความว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม การเปลี่ยนประธานกรรมการ และการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนได้ 0.088 หรือ 8.8%

จากข้อสรุปที่ว่าขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารอย่างน้อย 1 ตัว ข้างต้น เมื่อมีการทดสอบต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) ของค่าสถิติ t และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ (α) จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.26 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ โดยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็น ดังนี้

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 5 จึงสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจาก ค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.419 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบ หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ที่ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 6 จึงสรุปได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจาก ค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.233 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึง อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน ซึ่งความสัมพันธ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 7 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากการประมวลผลทำให้ **ปฏิเสธ** สมมติฐานที่ 7 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจาก ค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.525 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับที่คาดหวังไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 8 ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็น **เงินลงทุน**

จากการประมวลผลทำให้สามารถ **ยอมรับ** สมมติฐานที่ 8 จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน โดยพิจารณาจาก จากค่า p-value ของค่าสถิติ t ที่มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวก

ตารางที่ 4.26 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

ปัจจัย	ทิศทางความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมวลผล	ทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง (Expected sign)	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (α)	ค่าสถิติ t	p - value
Constant			0.098	3.000*	0.003
ROA	-	-	-0.113	-0.810	0.419
DA	-	+	0.060	1.195	0.233
CH	+	+	0.031	0.636	0.525
MD	+	+	0.167	3.989*	0.000

* ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
Adjusted R² = 0.088
ค่าสถิติ F = 6.251 , p-value = 0.000

หมายเหตุ : จำนวนตัวอย่างที่ใช้ประมวลผล 219 ตัวอย่างเนื่องจากมีตัวอย่างที่เป็นค่าผิดปกติจำนวน 9 ตัวอย่าง

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า สามารถสรุปผลการศึกษได้ตามตารางที่ 4.27 ว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ (1) ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมมี 1 ปัจจัย ได้แก่ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า (2) ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน มี 2 ปัจจัย ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า และ (3) ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนมี 1 ปัจจัย ได้แก่ การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า

ตารางที่ 4.27 สรุปผลการทดสอบของขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

ประเภทสินทรัพย์	ตัวแปรอิสระ	ผลการวิจัย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%		
		ความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ	ทิศทางความสัมพันธ์	การทดสอบสมมติฐาน
สินทรัพย์รวม	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนประธานกรรมการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ	มี	+	ยอมรับ
สินทรัพย์ที่มีตัวตน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	มี	-	ยอมรับ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนประธานกรรมการ	มี	+	ยอมรับ
	การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
เงินลงทุน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	-	ปฏิเสธ
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนประธานกรรมการ	ไม่มี	+	ปฏิเสธ
	การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ	มี	+	ยอมรับ

หมายเหตุ + = มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

- = มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

4.2.2.4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากตารางที่ 4.27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย (1) ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) (3) การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ และ (4) การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ จำแนกเป็น (1) สินทรัพย์รวม (2) สินทรัพย์ที่มีตัวตน และ (3) เงินลงทุน การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความสามารถในการทำกำไร (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

จากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่าความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม อาจเกิดจากการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีและรับรู้ส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเป็นรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนนั้น มิได้มาจากการนำสินทรัพย์ที่มีข้อบ่งชี้การด้อยค่ามาประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนในภาพรวมแล้วรับรู้การด้อยค่าเป็นยอดรวม แต่กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการ ซึ่งหากกิจการไม่สามารถประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการได้ กิจการต้องกำหนดว่าสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณานั้นรวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด⁵ ได้ แล้วจึงหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวม

⁵ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด หมายถึง สินทรัพย์กลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ว่าการใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น

สำหรับการที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน อาจเกิดจากเงินลงทุนมิใช่องค์ประกอบหลักในการดำเนินกิจการ จึงมิใช่สินทรัพย์หลักที่ก่อให้เกิดกำไรที่จะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานหลักของกิจการ จึงทำอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกิจการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ก่อนการรับรู้การด้อยค่า)

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Loh และ Tan (2002) ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุน

ผลการศึกษาข้างต้นอาจได้รับผลกระทบจากข้อมูลในช่วงปี 2542 - 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ ผู้วิจัยจึงทำการประมวลผลเพิ่มเติม โดยการจำแนกข้อมูลเป็นปี 2542 - 2543 เปรียบเทียบกับปี 2545 - 2546 ดังแสดงในตารางที่ 4.28 ซึ่งจากผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภทซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยข้างต้น ดังนั้นการไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากในช่วงปี 2542 - 2546 สถาบันการเงินอาจมีเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่ยุ่งยากและซับซ้อนขึ้นหรืออาจเพิ่มดอกเบี้ยในการให้สินเชื่อให้สูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการให้สินเชื่อที่ลดลงตลอดช่วงปี 2542 - 2546 ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น จึงทำให้กิจการส่วนใหญ่ไม่คาดหวังจะก่อหนี้เพิ่มได้ เพราะนอกจากจะเป็นการยากที่จะได้รับสินเชื่อแล้ว อาจกังวลกับภาระดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นกิจการจึงไม่ให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงทางการเงินหรือการรักษาระดับความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ จึงทำให้ไม่ว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับใดก็ไม่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าหรือจำนวนเงินในการรับรู้การด้อยค่า ผลการวิจัยจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์	ทิศทางความสัมพันธ์ที่ได้จากการประมวลผล			ระดับนัยสำคัญทางสถิติ		
	2542-2546	2542-2543	2545-2546	2542-2546	2542-2543	2545-2546
สินทรัพย์รวม	-	-	-	No	No	No
สินทรัพย์ที่มีตัวตน	-	-	-	No	No	No
เงินลงทุน	+	+	-	No	No	No

Yes = มีนัยสำคัญทางสถิติ

No = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

+ = มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

- = มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

3) การเปลี่ยนประธานกรรมการ

จากผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนประธานกรรมการกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่าการเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน ถึงแม้จะพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อสรุปข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Loh และ Tan (2002) ที่พบว่า การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าเฉพาะสินทรัพย์ที่มีตัวตน ซึ่งการไม่พบความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน อาจเกิดจากด้วยบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการที่เป็นผู้กำหนดทิศทาง นโยบายของกิจการจึงทำให้ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจ หรือลงลึกในรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ แต่อย่างไรก็ตามการที่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวกับการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน อาจเกิดจากสินทรัพย์ที่มีตัวตนเป็นสินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการส่งผลต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการเป็นอย่างมาก และเป็นสินทรัพย์ที่เห็นได้ชัดเจน จึงอาจเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ

4) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

จากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท พบว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและ

เงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน ถึงแม้จะพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับการไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน อาจเกิดจากกรรมการผู้จัดการที่เข้ามาใหม่อาจไม่ต้องการเสี่ยงต่อการตัดสินใจที่อาจผิดพลาดในการลดมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนซึ่งเป็นสินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการ ถึงแม้กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหาร สามารถบริหารงาน ตัดสินใจตามในแนวทางที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดประโยชน์กับกิจการมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามกรรมการผู้จัดการก็ยังมีฐานะเป็นลูกจ้างของบริษัทที่บริหารงานเพื่อแลกเปลี่ยนความสามารถของตนกับค่าตอบแทนที่จะได้รับ หากตัดสินใจผิดพลาดตั้งแต่ในช่วงแรกของการเข้ามารับตำแหน่งอาจมีผลต่อภาพพจน์หรือค่าตอบแทนที่จะได้รับ และประกอบกับการลดลงของมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนซึ่งเป็นสินทรัพย์หลักของกิจการจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการเป็นอย่างมาก ประธานกรรมการอาจเข้ามามีส่วนในการกำหนดขนาดหรือมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยข้างต้นที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยที่ทดสอบกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่ามีทั้งที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน ซึ่งสามารถสรุปโดยจำแนกตามปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร ได้ดังนี้

1) ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับผลการทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม เนื่องจากไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลในการพิจารณาการด้อยค่า แต่เมื่อรับรู้การด้อยค่าแล้วอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมกลับไม่มีอิทธิพลในการกำหนดมูลค่าหรือจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ความขัดแย้งดังกล่าวอาจเกิดจากการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมเป็นการประมวลผลโดยรวมการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทุก

รายการของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การด้อยค่า ดังนั้นเมื่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลง ซึ่งหมายถึงความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ลดลง ไม่เป็นดังที่ คาดไว้ จึงเป็นข้อบ่งชี้ว่าน่าจะมีสินทรัพย์ของกิจการรายการใดรายการหนึ่งที่เกิดการด้อยค่า แต่ในการกำหนดมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าฝ่ายบริหารจะต้องกำหนดจากสินทรัพย์ แต่ละรายการไม่ใช่ในภาพรวม จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของ สินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม

สำหรับการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน พบว่าอัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าที่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน ลักษณะเดียวกัน และการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ รวมไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยกับขนาดในการ รับรู้การด้อยค่าที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ดังที่ได้อธิบายในส่วนของ การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาส ในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน ซึ่งขัดแย้งกับผลการ ทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าที่ไม่พบความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมที่เพิ่มขึ้นมีอิทธิพล ในการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน แต่เมื่อรับรู้การ ด้อยค่าแล้วอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกลับไม่มีอิทธิพลในการกำหนดมูลค่าหรือจำนวน เงินในการรับรู้การด้อยค่า ความขัดแย้งดังกล่าวอาจเกิดจาก ในช่วงปี 2542 - 2546 เป็นช่วงที่ สถาบันการเงินมีนโยบายในการให้สินเชื่อที่ยุ่ยยากและซับซ้อนขึ้น จะเห็นได้จากมูลค่าการให้ สินเชื่อที่ลดลงอย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้นกิจการอาจอาศัยช่วงจังหวะเวลาที่ไม่ คาดหวังว่าจะก่อหนี้เพิ่มได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างต้นทุนของกิจการโดยการพิจารณาการด้อยค่า ของสินทรัพย์ ดังนั้นอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมจะอยู่ในระดับใดก็ไม่มีอิทธิพลในการ กำหนดมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่า เนื่องจากกิจการอาจไม่ให้ความสำคัญกับการรักษาระดับ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

ส่วนการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ สินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งสอดคล้องกับการทดสอบกับ

ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุนเนื่องจากไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

3) การเปลี่ยนประธานกรรมการ

การเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน พบว่า การเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งขัดแย้งกับผลการทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าที่พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความขัดแย้งดังกล่าวอาจเกิดจาก โดยบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการนั้นเป็นผู้กำหนดทิศทางนโยบาย ติดตามดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการทำหน้าที่ควบคุม ดูแล ตัดสินใจในการบริหารงานของกิจการ ดังนั้นประธานกรรมการคนใหม่จึงไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจหรือลงลึกในรายละเอียด อย่างเช่น การพิจารณาการด้อยค่า เนื่องจากได้มอบหมายหน้าที่ต่างๆให้กรรมการผู้จัดการแล้ว แต่เมื่อมีรายงานจากกรรมการผู้จัดการว่าสินทรัพย์ของกิจการเกิดการด้อยค่า ประธานกรรมการอาจเข้ามามีส่วนในการกำหนดมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน เนื่องจากเป็นสินทรัพย์หลักที่มีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ และเป็นสินทรัพย์ที่เห็นได้ชัดเจน

4) การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวที่พบความสัมพันธ์ในลักษณะเดียวกัน สำหรับการทดสอบกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน ผลการทดสอบ พบว่าการทดสอบกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและขนาดในการรับรู้การด้อยค่าสอดคล้องกันคือไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงแม้จะมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังที่ได้อธิบายในส่วนของการวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การรับรู้การด้อยค่าหรือการตั้งค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นรายการที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารที่นอกจากจะทำให้ผลการดำเนินงานหรือกำไรในปีที่มีการรับรู้การด้อยค่าลดลงแล้ว ยังส่งผลทำให้มูลค่าของสินทรัพย์ลดลงด้วย เนื่องจากการรับรู้การด้อยค่าเป็นรายการที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารนี้เอง จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามีแรงจูงใจใดที่มีผลต่อการตัดสินใจรับรู้การด้อยค่าของฝ่ายบริหาร ทั้งที่การรับรู้การด้อยค่าส่งผลกระทบต่อกิจการไม่ว่าจะเป็นการแสดงถึงทิศทาง นโยบายในการบริหารงานที่ผิดพลาดของกิจการที่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้ดังที่คาดไว้ รวมทั้งความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของฝ่ายบริหารที่ลดลง ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการบริหารกับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกปัจจัยด้านแรงจูงใจของฝ่ายบริหารออกเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม 2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม 3) การเปลี่ยนแปลงฐานะกรรมการ และ 4) การเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ โดยศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมเพื่อศึกษาในภาพรวม และศึกษากับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนและเงินลงทุน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี 2542 - 2546 ทุกบริษัท ยกเว้นบริษัทในกลุ่มสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย และบริษัทอยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผลตามตัวแบบ ได้แก่ ตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วยโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าและจำนวนเงินของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละประเภท ส่วนตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทางการเงิน ประกอบด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ได้มาจากฐานข้อมูลทางการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือ I-SIMS และข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูง ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงกรรมการและการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการ ซึ่งได้มาจากข้อมูลที่เปิดเผยในเว็บไซต์เซิร์ทสมาร์ท ดอทคอม ผลการวิเคราะห์จำแนกตามตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ถึงแม้จะมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมซึ่งเป็นตัววัดผลตอบแทนทั้งหมดของกิจการที่ผู้เป็นเจ้าของและผู้เป็นเจ้าของกิจการจะได้รับจากการลงทุนโดยไม่คำนึงถึงที่มาของแหล่งเงินทุน รวมทั้งเป็นตัววัดความสามารถและประสิทธิภาพของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในการสร้างกำไร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตนเท่านั้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมที่เพิ่มขึ้น แสดงว่ากิจการมีกำไรที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น ฝ่ายบริหารมีความสามารถและประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในการสร้างกำไรได้เพิ่มขึ้น ฝ่ายบริหารจึงไม่จำเป็นต้องรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ย่อมทำให้โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ลดลง แต่ในทางตรงกันข้ามหากกิจการมีกำไรลดลงหรือมีผลขาดทุน ย่อมเป็นสัญญาณว่าสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่สามารถทำกำไรได้ลดลง แสดงถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของฝ่ายบริหารในการสร้างกำไรลดลง ย่อมทำให้โอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาสินทรัพย์แต่ละประเภท ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนเท่านั้น ทั้งนี้อาจเกิดจากอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในการบริหารสินทรัพย์ที่มีตัวตนเป็นของกิจการหรือฝ่ายบริหารเอง และเป็นสินทรัพย์หลักที่ก่อให้เกิดกำไรของกิจการ ในขณะที่เงินลงทุนมิใช่สินทรัพย์หลักที่ก่อให้เกิดกำไร และเงินลงทุนบางส่วนก็เป็นสินทรัพย์ที่อยู่ในการควบคุมและตัดสินใจในการบริหารของกิจการอื่นหรือฝ่ายบริหารของกิจการอื่น ความสามารถในการทำกำไรของกิจการจึงอาจไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบของโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน ซึ่งอาจเกิดจากสินทรัพย์ที่มีตัวตนเป็นสินทรัพย์หลักในการดำเนินงานของกิจการและมีมูลค่าสูงเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ประเภทอื่น การประมาณ

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจึงมีช่องทางให้ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจไปในทิศทางต่างๆตามที่ต้องการได้ เช่น หากต้องการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นผู้บริหารก็ประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนให้ลดลง และด้วยมูลค่าที่สูงของสินทรัพย์ที่มีตัวตนจึงทำให้ขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนส่งผลต่อราคาตามบัญชีในงบดุลของกิจการที่สะท้อนในรูปให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดขนาดหรือมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ไม่พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน ทั้งนี้อาจเกิดจากเงินลงทุนมีข้อบกพร่องหลักในการดำเนินงานของกิจการ จึงมิใช่สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกำไรหลักกับกิจการ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการจึงอาจไม่มีผลต่อการกำหนดขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

2. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวม และสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่มี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบข้างต้น อาจอธิบายได้ว่า ในช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ กิจการส่วนใหญ่ประสบกับภาวะขาดทุน มีความสามารถในการทำกำไรลดลงย่อมส่งผลให้ ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงและความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ก็เพิ่มขึ้น สถาบันการเงินจึงอาจ ตั้งเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่ยุ้งยากและซับซ้อนมากขึ้น ทำให้กิจการส่วนใหญ่ไม่คาดหวังว่าจะ ได้รับการให้สินเชื่อ เนื่องจากจะเป็นการยากที่จะได้รับสินเชื่อแล้ว กิจการอาจไม่มีแรงจูงใจที่จะ ลงทุนในสินทรัพย์หรือลงทุนในกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่ม ทั้งนี้เพราะอาจเสี่ยงต่อการประสบความ ล้มเหลวหากตัดสินใจกู้เงินเพื่อลงทุนเพิ่มและอาจต้องแบกรับภาระในการจ่ายดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น จึง ทำให้กิจการอาจไม่ให้ความสำคัญกับการรักษาระดับอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม แต่หัน ไปให้ความสำคัญกับมุมมองด้านอื่นเพื่อการรายงานผลการดำเนินงานที่จะปรับตัวสูงขึ้นในปีถัดไป เช่น การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ การรับรู้การด้อยค่า หรือการเกิดพฤติกรรมล้างบาง (Take a Bath) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ที่มีตัวตน ตรงข้ามกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุนกลับไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจอธิบายได้ในลักษณะเดียวกันกับกรณีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม กล่าวคือ เงินลงทุนมิใช่สินทรัพย์หลักของกิจการ และเงินลงทุนอาจมิใช่สินทรัพย์หลักที่เกิดจากการก่อหนี้ จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุน

ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ พบว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้การด้อยค่าในปี 2542 - 2543 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ กับปี 2545 - 2546 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว ผลการทดสอบก็ไม่พบความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าเช่นกัน ดังนั้นการไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว อาจเกิดจากในช่วงปีที่ใช้ในการศึกษา (2542 - 2546) สถาบันการเงินอาจมีเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่ยุ่งยากและซับซ้อนขึ้นเนื่องจากมีความกังวลเกี่ยวกับการเก็บหนี้ จะเห็นได้จากมูลค่าการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2541 ที่มีการให้สินเชื่อ 30 ล้านล้านบาท ลดลงเหลือ 24 ล้านล้านบาท ในปี 2546⁶ จึงทำให้กิจการส่วนใหญ่ไม่คาดหวังว่าจะได้รับสินเชื่อเพราะนอกจากจะเป็นการยากที่จะได้รับสินเชื่อแล้ว อาจกังวลกับภาระดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้นกิจการจึงไม่ให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงทางการเงิน จึงทำให้ไม่พบอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับใดก็ไม่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าหรือจำนวนเงินในการรับรู้การด้อยค่า ผลการวิจัยจึงไม่พบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท

3. การเปลี่ยนประธานกรรมการ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าการเปลี่ยนประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท ถึงแม้จะมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบข้างต้น เกิดจากการที่โดยบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการบริหารงานด้วยตนเอง แต่เป็นผู้ที่กำหนดทิศทาง นโยบาย ตลอดจนติดตามการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และคอยสอดส่องดูแลให้การบริหารงานของฝ่ายบริหารเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ จึงทำให้ประธานกรรมการไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจพิจารณาการ

⁶ ที่มา : ข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในหัวข้อฐานข้อมูลเศรษฐกิจ

ด้วยค่า เพียงแต่คอยติดตาม สอดส่องดูแล การตัดสินใจของฝ่ายบริหารว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกิจการหรือไม่ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงประจําการกรมการไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

อย่างไรก็ตาม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงประจําการกรมการกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่า พบว่า การเปลี่ยนแปลงประจําการกรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ดังกล่าวกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุน ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับการที่การเปลี่ยนแปลงประจําการกรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนนั้น อาจเกิดจากสินทรัพย์ที่มีตัวตนเป็นสินทรัพย์หลักของกิจการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการ มีมูลค่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ประเภทอื่น การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนจึงส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ และอาจส่งผลกระทบต่อทิศทาง นโยบายในการดำเนินหลักกิจการ ดังนั้นประจําการกรมการจึงอาจมีส่วนในการกำหนดขนาดในการรับรู้การด้อยค่าเฉพาะกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน

4. การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการ

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบข้างต้น อาจเกิดจากกรรมการผู้จัดการคนใหม่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารหรือตัดสินใจเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้นในอดีต จึงทำให้ตัดสินใจรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เห็นว่าไม่สามารถสร้างผลตอบแทนกลับมาสู่กิจการหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นได้ง่ายขึ้นและการรับรู้การด้อยค่ายังเพิ่มโอกาสให้กรรมการผู้จัดการคนใหม่แสดงความสามารถในการปรับปรุงผลการดำเนินงานของกิจการให้เพิ่มขึ้นในอนาคต และอาจเพิ่มโอกาสในการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เกณฑ์ในการวัดผลการปฏิบัติงานของกรรมการผู้จัดการให้ต่ำลง แต่สำหรับการไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนนั้น อาจเกิดจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างมากในปี 2542 - 2543 จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3

ประเภท แต่ในปี 2545 - 2546 ที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัว พบว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ทั้ง 3 ประเภท จึงทำให้สรุปได้ว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์หากกิจการไม่ได้อยู่ในภาวะที่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างรุนแรง

ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ พบว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่พบว่ามีสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนถึงแม้จะมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับการพบว่าการเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์รวมและเงินลงทุนสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การที่กรรมการผู้จัดการคนใหม่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานและตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับสินทรัพย์ของกิจการในอดีต เมื่อมีการรับรู้การด้อยค่าจึงรับรู้ด้วยมูลค่าที่สูงกว่ากรรมการผู้จัดการคนเก่า เพราะนอกจากเป็นการสะสางปัญหาที่กรรมการผู้จัดการคนเก่าทำไว้แล้ว ยังส่งผลให้กำไรปรับตัวเพิ่มขึ้นในปีถัดไปเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่มีการรับรู้การด้อยค่า ซึ่งส่งผลต่อผลตอบแทนที่กรรมการผู้จัดการจะได้รับจากผลประกอบการที่เพิ่มขึ้น

สำหรับการไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน อาจเกิดจากความกังวลเกี่ยวกับการตัดสินใจที่อาจผิดพลาดในการลดมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน เนื่องจากเป็นสินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการ หากตัดสินใจผิดพลาดตั้งแต่ในช่วงแรกของการเข้ามารับตำแหน่งอาจมีผลต่อภาพพจน์หรือค่าตอบแทนที่จะได้รับ ทั้งนี้การกำหนดขนาดหรือมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนอาจขึ้นอยู่กับประธานกรรมการ เนื่องจากสินทรัพย์ที่มีตัวตนส่งผลต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยข้างต้นที่การเปลี่ยนประธานกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน จึงทำให้การเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เฉพาะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน แต่กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนซึ่งมิใช่องค์ประกอบหลักของกิจการ การรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นเงินลงทุนจึงไม่ส่งผลโดยตรงกับการดำเนินงานหลัก

ของกิจการ จึงทำให้กรรมการผู้จัดการกำหนดมูลค่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนได้ง่ายและมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบหากตัดสินใจผิดพลาดที่ต่ำกว่า

5.2 ประโยชน์ในการนำไปใช้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารกับโอกาสและขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ น่าจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลในงบการเงินสามารถพิจารณาถึงแนวโน้มในการรับรู้การด้อยค่า รวมถึงขนาดในการรับรู้การด้อยค่า คือ เมื่อกิจการมีกำไรลดลง หรือประสบกับภาวะขาดทุน ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนได้ดังที่คาดไว้ จึงมีแนวโน้มที่ฝ่ายบริหารจะพิจารณาการด้อยค่าสูงขึ้น และขนาดในการรับรู้การด้อยค่ามีแนวโน้มที่จะมีมูลค่าสูงขึ้น โดยเฉพาะกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนซึ่งเป็นสินทรัพย์หลักในการดำเนินกิจการ นอกจากนี้ในงวดบัญชีที่กิจการมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น ในขณะที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำและสถาบันการเงินมีอัตราการให้สินเชื่อที่ลดลง มีแนวโน้มที่ฝ่ายบริหารจะพิจารณาการด้อยค่าสูงขึ้น โดยเฉพาะกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน

นอกจากประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน ที่ผู้ใช้ข้อมูลในงบการเงินต้องให้ความสนใจแล้ว ผู้ใช้งบการเงินยังต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงด้วยเช่นกัน เพราะผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดนโยบาย ทิศทาง ตลอดจนความเป็นไปของกิจการ โดยในขั้นตอนการพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้น กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนในขั้นตอนของการกำหนดขนาดหรือมูลค่าในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ ประธานกรรมการจะไม่ได้ลงลึกในรายละเอียด แต่หากเป็นการกำหนดขนาดในการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน เนื่องจากเป็นสินทรัพย์หลักของกิจการและเห็นได้ชัดเจน อาจเป็นไปได้ที่ประธานกรรมการจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินต้องใช้ความระมัดระวังในการวิเคราะห์ข้อมูลของกิจการที่ประสบกับสภาวะดังกล่าวข้างต้น ทั้งที่เป็นข้อมูลตัวเลขทางการเงินและข่าวสารอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะลองการทำธุรกิจหรือลงทุนกับกิจการดังกล่าวไว้ก่อน และคอยสังเกตการณ์ว่า ณ วันสิ้นงวดจะมีการรับรู้การด้อยค่าหรือไม่ ทั้งนี้ผู้ใช้งบการเงินอาจมีการวางแผน หรือแนวทางที่จะปฏิบัติสำหรับกิจการที่สนใจหากเกิดสภาวะดังกล่าวขึ้น เนื่องจากกิจการดังกล่าวอาจมีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์

5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการรับรู้การด้อยค่าจากข้อมูลตัวเลขที่แสดงในงบการเงิน ซึ่งในการรับรู้การด้อยค่านั้นอาจมีกรณีที่กิจการควรรับรู้การด้อยค่าแต่ไม่ได้รับรู้ เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ ซึ่งกรณีนี้จะไม่ถูกรวมอยู่ในกลุ่ม

ตัวอย่างของงานวิจัยนี้ ส่วนการวัดค่ามูลค่าหรือขนาดในการรับรู้การด้อยค่าที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารนั้น ควรเป็นผลต่างระหว่างมูลค่าที่ควรจะเป็นกับมูลค่าที่วัดได้ จึงจะเป็นการตอบคำถามว่าแรงจูงใจในการบริหารมีผลต่อขนาดในการรับรู้การด้อยค่าหรือไม่ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากตัวเลขที่แสดงในงบการเงินไม่สามารถวัดค่าดังกล่าวได้ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ไม่สามารถแยกได้ว่าปัจจัยที่เป็นการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงเกิดขึ้นเมื่อใดของปี ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการวิจัย เช่น ถ้าการเปลี่ยนผู้บริหารเกิดขึ้นตอนต้นปีผลงานของปีนั้นทั้งปีก็เป็นของผู้บริหารคนใหม่ซึ่งผู้บริหารอาจจะไม่ต้องการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ แต่หากการเปลี่ยนผู้บริหารเกิดขึ้นตอนปลายปีผลงานของปีนั้นทั้งปีก็เป็นของผู้บริหารคนเก่าซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริหารที่เข้ามาใหม่ต้องการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

การศึกษาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหาร ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์และตีความจากผลการวิจัยที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเพียงด้านเดียว ในอนาคตอาจมีการศึกษากับปัจจัยอื่นเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการออกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ ฝ่ายบริหารของกิจการ ทั้งนี้เพื่อค้นหาตัวแปรอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การด้อยค่า และอาจขยายขอบเขตโดยศึกษาตัวแปรอื่นนอกเหนือจากปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารว่ามีปัจจัยอื่นหรือไม่ที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสและขนาดในการรับรู้การด้อยค่า

นอกจากนี้ควรศึกษาเพิ่มเติมโดยการจำแนกเป็นแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เนื่องจากในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะธุรกิจที่ต่างกัน ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ต่างกัน จึงทำให้ความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิจัยอาจแตกต่างกัน และการวิจัยนี้มุ่งศึกษากับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ในอนาคตจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริหารมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยจำแนกสินทรัพย์ออกเป็นแต่ละรายการ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากการทดสอบกับสินทรัพย์แต่ละรายการอาจมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- จิราภรณ์ ช่างวงษ์. เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น ดินโดไชน่า, 2544.
- ชัยชาญ วิบูลศิริ. เจาะวิกฤตสถาบันการเงินไทย. กรุงเทพฯ : เอราวัณการพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2541.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินบริษัทจดทะเบียน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : เทวีครีเอชั่น, 2546.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. รู้จักกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เอกสารในงาน SET IN THE CITY ปี 2546. (20 – 23 พฤศจิกายน) : 2546.
- ฐาปนา ฉินไพศาล. การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2543.
- เพชร ชุมทรัพย์. หลักการบริหารการเงิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. ข้อมูลการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน. แหล่งที่มา : <http://www.bot.or.th>
- มัลลิกา ต้นสอนและอดิศักดิ์ พันธุ์หอม. การจัดการการเงินในองค์การธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ธรรมกมลการพิมพ์, 2545.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน. เอกสารภาชีอากร : 57 – 69.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. คุณรู้จัก Creative accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง?. กรุงเทพฯ : ไอโอนิค อินเตอร์เทคทีฟโซลูชัน, 2543.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. มิติใหม่ของงบการเงินและการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ, 2547.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. FASB Statement NO.121, Accounting for the Impairment of Long – Lived Assets and for Long – Lived Assets to Be disposed of. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 23, 89 (กันยายน 2544) : 18 – 36.
- ศุภยวิชัย ไทยพาณิชย์. 2540 ปีแห่งความปั่นป่วน ตลาดการเงินไทย. กรุงเทพฯ : มาสเตอร์ซี, 2541.
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. คำอธิบายมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์. แหล่งที่มา : <http://www.icaat.or.th>

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ประกาศสมาคม เรื่อง มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวกับธุรกิจที่ไม่ใช่บริษัทมหาชน. 21 ธันวาคม 2544.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับรวมเล่ม (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ดีฟวิง, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน Director's Handbook เล่ม 1. (ม.ป.ท.), 2547.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน Director's Handbook เล่ม 2. (ม.ป.ท.), 2547.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน Director's Handbook เล่ม 3. (ม.ป.ท.), 2547.

อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์. การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดีจิตอล, 2544.

อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง. เศรษฐศาสตร์มหภาค. ธรรมสาร , 2545.

อังครัตน์ เพียบจรรย์วัฒน์. มาตรฐานบัญชีทำให้สินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนหายไปกว่าแสนล้านบาท. วารสารบริหารธุรกิจ, ฉบับที่ 91 (กรกฎาคม – กันยายน 2544) : 1 – 8.

อัญญา ชันวิทย์ และคณะ. กลไกของตลาดการเงินในระบบเศรษฐกิจไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2545.

ภาษาอังกฤษ

Aboody, D., E. Barth and R. Kasznik. Revaluations of Fixed Assets and Future Firm Performance: Evidence From the UK. Journal of Accounting and Economics 26, 1999 : 149 – 178.

Alfred Lye Chye Lho and Tin Hoe Tan. Asset Write-Offs: Managerial incentives and Macroeconomic Factors. Abacus, Vol. 38 No. 1, 2002.

Beneish, M., and E. Press., Costs of Technical Violation of Accounting – Based Debt Covenants. The Accounting Review, April 1993.

Carn, N.,J Rabianski, R. Racster and M. Seldin. Real Estate Market Analysis – Techniques and Application. Prentice – Hall, 1988.

Chia, F., An Investigation Into the Causes and Effects of Asset Write – Offs in Australia. Ph.D. dissertation. University of Western Australia. November, 1995.

Cotter, Stokes and Anne Wyatt. An analysis of factors influencing asset writedowns. Accounting & Finance, Vol. 38 ,Issue 2, November, 1998.

- Elliott, J., and W. Shaw, Write – Offs as Accounting procedures to Manage Perceptions.
Journal of Accounting Research, 26 (Supplement) 1996.
- Emmanuel, C., D. Otley and K. Merchant. Accounting for Management Control.
Chapman & Hall, 1990.
- Francis, J., J. Hanna and L., Vincent. Causes and Effects of Discretionary Asset Write –
Offs. Journal of Accounting Research, Vol. 34 (Supplement), 1996.
- G.S. Maddala. Introduction to Econometrics. Macmillan Publishing Company, Second
edition, 1992.
- Gaver, J.,K. Gaver and J. Austin. Additional Evidence on Bonus Plans and Income
Management. Journal of Accounting Economics, January,1995.
- Gujarati, D. N. Basic Econometrics. McGraw-Hill, Third edition,1995.
- Healy, P., The Effects of Bonus Schemes on Accounting Decisions Journal of
Accounting and Economics, April, 1985.
- Heflin, E., and T. Warfield. Managerial Discretion in Accounting for Asset Write – Offs.
Working Paper, University of Wisconsin – Mandison, 1997.
- Holthausen, R.,D. Larcker and R. Sloan. Annual Bonus Schemes and the Manipulation of
Earnings. Journal of Accounting and Economics, January 1995.
- Hosmer David W, Lemeshow Stanley. Applied logistic regression. A Wiley-Interscience
publication,1989.
- Hughes, B., O. Covick, K. Davis and M. Polasek, State of Play 7 : The Australian
Economic Policy Debated, in Index. Allen & Urwin,1992.
- Long J. Scott. Regression Models for Categorical and Limited Dependent
Variables.SAGE publications, 1997.
- Rees, L., S. Gill and R. Gore. An Investigation of Asset Write – Downs and Concurrent
Abnormal Accruals. Journal of Accounting Research, Vol. 34, 1996.
- Strong, J., and J. Meyer. Asset Writedowns: Managerial Incentives and Security Returns.
Journal of Finance, July, 1987.
- Whittred, G., and Y. K. Chan. Asset Revaluations and the Mitigation of Underinvestment.
Abacus March, 1992.
- Zucca, L., and D. Campbell. A Closer Look at Discretionary Writedowns of Impaired Assets.
Accounting Horizons, Vol. 3 No. 3, 1992.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวหนึ่งฤทัย นครพิน เกิดเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาวิชาการบัญชีต้นทุน จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ในปีการศึกษา 2544 และได้เข้าศึกษา ต่อในหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพณิชยศาสตร์และ การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย